

การศึกษาเปรียบเทียบความรู้ และทัศนคติกันอนามัยและการวางแผนครอบครัว
ของผู้เรียนและผู้ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จ
เขตการศึกษา ๔

ปริญญานิพนธ์

ของ

สมบัติ บุครคำ

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
จุลสาร ๑๑ พระเชนง กรุงเทพฯ ๒ โทร. ๓๑๒๑๖๗๕. ๓๑๑๕๐๖๑

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

เมษายน ๒๕๒๐

28 ก.ย. 2520

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตได้พิจารณาปัญหานี้อย่างรอบคอบแล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้.

..... ประธานกรรมการ
..... กรรมการ

เมษายน ๒๕๒๐

การศึกษาเปรียบเทียบความรู้ และทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัว
ของผู้เรียนและผู้ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานู๋ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

เขตการศึกษา ๔

บทคัดย่อ

ของ

สมบัติ

บุทร คำ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

เมษายน ๒๕๒๐

จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความรู้ และทัศนคติกันออนามัยและการวางแผนครอบครัว
ของกลุ่มผู้เรียนกับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ กลุ่มตัวอย่างสุ่มอย่าง
มีระบบจากผู้เรียน และผู้ที่ไม่เคยเรียนในเขตการศึกษา ๔ จำนวน ๒๔๐ คน แยกเป็นกลุ่ม
ผู้เรียน ๑๓๐ คน กลุ่มผู้ที่ยังไม่เคยเรียน ๑๑๐ คน ผลการศึกษาที่สำคัญคือ ในด้านความรู้
พบว่า กลุ่มผู้เรียนมีความรู้สูงกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีเพศเดียวกัน
และระดับพื้นฐานความรู้เดิมอย่างเดียวกัน พบว่า กลุ่มผู้เรียนมีความรู้สูงกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน
ในด้านทัศนคติกลุ่มผู้เรียนมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีเพศ
เดียวกัน พบว่า กลุ่มผู้เรียนเพศชายมีทัศนคติไม่แตกต่างจากกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนเพศชาย แต่กลุ่ม
ผู้เรียนเพศหญิงมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนเพศหญิง เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีพื้นฐาน
ความรู้เดิมเหมือนกัน พบว่า กลุ่มผู้เรียนมีทัศนคติไม่แตกต่างจากกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน เมื่อหา
ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และทัศนคติ พบว่า กลุ่มผู้เรียนมีความรู้และทัศนคติสัมพันธ์กันแบบเส้นตรง
เชิงนิมิต ส่วนกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนมีความรู้และทัศนคติไม่สัมพันธ์กัน.

A COMPARATIVE STUDY OF KNOWLEDGE OF AND ATTITUDE
TOWARDS HEALTH AND FAMILY PLANNING

ABSTRACT

BY

SOMBAT BUTKUM

Presented in partial fulfilment of the requirements
for the Master of Education Degree
at Srinakharinwirot University

April, 1977

The main purpose of this study was to compare the knowledge of and attitude towards health and family planning between adults completing functional literacy requirements and those who had never taken the course. Subjects were 240 adults in Educational Region 8 one group consisting of 130 adults who completed a 6 - month functional literacy course and 110 adults who had not studied this course. The findings show that :

1. The group who completed the course was more knowledgeable in health and family planning than the group who did not have this course ($P < .01$)

2. When comparing groups having the same sex and educational background, the group who completed the course were more knowledgeable in health and family planning than the group who did not have the course ($P < .05$)

As for attitude :

1. The group who completed the course exhibited more favorable attitudes towards health and family planning than did the group who had never studied the course ($P < .01$)

2. There was no significant difference in attitude between men of the two groups but the women of the group who had completed the course showed more favorable attitudes than did the women of the group who had never studied the course ($P < .01$)

3. There was no significant difference between two groups having the same educational background

Correlation :

1. There was a positive correlation between knowledge and attitude in the group who had completed the functional literacy course but the group who had never studied the course showed no correlation.

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุน
จาก
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ประกาศผลการ งาน

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.โกวิท วรพิพัฒน์ และอาจารย์ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จนสำเร็จลงได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งผู้เขียนได้รับทุนอุดหนุนในการทำวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนกองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ วิทยาลัยนิเทศน์ จังหวัดลำปาง แพร่ และเชียงใหม่ ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี และอบอุ้มที่สุด ขณะผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณ ดร.พนม พงษ์ไพบูลย์ ดร.บุญชม ไชยโกณี และอาจารย์วิเชียร เกตุสิงห์ ที่ได้ให้คำแนะนำอย่างดียิ่ง ตลอดระยะเวลาที่ทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้.

สมบัติ บุตรคำ

สารบัญ

บทที่

หน้า

๑	บทนำ	๑
	✓ ภูมิหลัง 	๑
	✓ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	๓
	✓ ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	๓
	✗ ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	๔
	✓ คำนิยามศัพท์เฉพาะ 	๕
๒	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๗
	✗ เอกสารเกี่ยวกับโครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ.....	๗
	✗ เอกสารเกี่ยวกับการอนามัยและการวางแผนครอบครัว.....	๑๔
	✗ งานวิจัยการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ	๒๔
	✓ งานวิจัยด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัว.....	๒๔
	✓ สัมภาษณ์งานวิจัย	๓๗
๓	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	๓๘
	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	๓๘
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	๔๒
	คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	๔๒
	การดำเนินการสถิติ.....	๔๕
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๕

บทที่	หน้า
๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๗
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๗
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๗
๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๗๐
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	๗๐
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	๗๐
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	๗๐
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๗๑
อภิปรายผล	๗๔
ข้อเสนอแนะ	๘๒
บรรณานุกรม	๘๓
ภาคผนวก	๘๐

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
๑ ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติต่อการคุมกำเนิดของชาวชนบทไทย.....	๓๒
๒ ทักษะของหัวหน้าครอบครัวในหมู่บ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือที่มีต่อการใช้ชีวิตทำแท้งในสภาวะที่ครอบครัวยากจน และมีลูกมากเพื่อคุมกำเนิด	๓๓
๓ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง แยกตามจังหวัดและหมู่บ้าน	๔๐
๔ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง แยกตามเพศ	๔๑
๕ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง แยกตามระดับพื้นฐานความรู้เดิม	๔๑
๖ เปรียบเทียบความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้เรียน หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ กับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ	๔๔
๗ เปรียบเทียบความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่ม ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศชาย กับกลุ่ม ผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศชาย.....	๔๕
๘ เปรียบเทียบความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้เรียน หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศหญิง กับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศหญิง	๕๐
๙ เปรียบเทียบความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้เรียน หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศชาย กับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศหญิง	๕๑

- ๑๐ เปรียบเทียบความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่ม
ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จพิเศษหนึ่ง กับกลุ่ม
ผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จพิเศษชาย ๕๑
- ๑๑ เปรียบเทียบความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่ม
ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีเพศต่างกัน ๕๒
- ๑๒ เปรียบเทียบความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่ม
ผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ
ที่มีเพศต่างกัน ๕๒
- ๑๓ เปรียบเทียบความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่ม
ผู้ที่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐาน
ความรู้เดิม เคยเรียนหนังสือมาก่อน กับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน
หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิม
เคยเรียนหนังสือมาก่อน ๕๓
- ๑๔ เปรียบเทียบความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่ม
ผู้ที่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐาน
ความรู้เดิม ไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน กับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน
หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิม
ไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน ๕๔
- ๑๕ เปรียบเทียบความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่ม
ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิม
เคยเรียนหนังสือมาก่อนกับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่
แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิม ไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน ๕๕

- ๑๖ เปรียบเทียบความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่ม
ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิม
ไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อนกับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษา
ผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิม เคยเรียนหนังสือมาก่อน ๕๕
- ๑๗ เปรียบเทียบความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่ม
ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิม
ต่างกัน ๕๖
- ๑๘ เปรียบเทียบความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่ม
ผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐาน
ความรู้เดิมต่างกัน ๕๗
- ๑๙ เปรียบเทียบทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่ม
ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จกับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน
หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ๕๘
- ๒๐ เปรียบเทียบทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่ม
ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศชายกับกลุ่ม
ผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศชาย ๕๙
- ๒๑ เปรียบเทียบทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่ม
ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศหญิงกับกลุ่ม
ผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศหญิง ๕๙
- ๒๒ เปรียบเทียบทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่ม
ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศชายกับกลุ่ม
ผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศหญิง ๖๐

๒๓	เปรียบเทียบทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัวของกลุ่ม ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จพิเศษหญิง กับกลุ่ม ผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จพิเศษชาย	๒๑
๒๔	เปรียบเทียบทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัวของกลุ่ม ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีเพศต่างกัน	๒๒
๒๕	เปรียบเทียบทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัวของกลุ่ม ผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีเพศต่างกัน	๒๒
๒๖	เปรียบเทียบทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัวของกลุ่ม ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จกับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิมเคยเรียนหนังสือ มาก่อน	๒๓
๒๗	เปรียบเทียบทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้เรียน หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จกับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิมไม่เคยเรียนหนังสือ มาก่อน	๒๓
๒๘	เปรียบเทียบทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้เรียน หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิมเคยเรียนหนังสือ มาก่อนกับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐาน ความรู้เดิมไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน	๒๔
๒๙	เปรียบเทียบทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้เรียน หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิมไม่เคยเรียนหนังสือ มาก่อน กับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐาน ความรู้เดิมเคยเรียนหนังสือมาก่อน	๒๕

๓๐	เปรียบเทียบทัศนคติค่านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้เรียน หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิมต่างกัน	๖๖
๓๑	เปรียบเทียบทัศนคติค่านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้ ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิม ต่างกัน	๖๖
๓๒	ความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างความรู้ค่านอนามัยและการวางแผนครอบครัว กับทัศนคติค่านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้เรียน และกลุ่ม ผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ	๖๗
๓๓	ความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างความรู้ค่านอนามัยและการวางแผนครอบครัว กับทัศนคติค่านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้เรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ	๖๘
๓๔	ความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างความรู้ค่านอนามัยและการวางแผนครอบครัว กับทัศนคติค่านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ	๖๘
๓๕	ค่า P, r ที่ได้จากกราฟวิเคราะห์แบบทดสอบความรู้ค่านอนามัยและ การวางแผนครอบครัว	๑๐๐
๓๖	ค่า t ที่จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายข้อระหว่าง กลุ่มสูง ๒๗ % และกลุ่มต่ำ ๒๗ % ของแบบสอบถามทัศนคติค่านอนามัย และการวางแผนครอบครัว	๑๐๑

บทที่ •

บทนำ

ภูมิหลัง

การรู้หนังสือเป็นตัวกลางสำคัญของการเปลี่ยนแปลงสังคม เพราะฉะนั้นงานที่ทำให้คนรู้หนังสือจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาประเทศ การรู้หนังสือจะเป็นรากฐานช่วยส่งเสริมการพัฒนาทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และจะทำให้ความเกี่ยวข้องกับประชากรเป็นไปอย่างกว้างขวาง นอกจากนั้นแล้วยังทำให้ประชากรเกิดความคิด และรู้จักปรับปรุงตัวใหม่ เพื่อที่จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต เช่น ปัญหาครอบครัว การคุมกำเนิด อาหารการกิน ที่อยู่อาศัย สุขภาพ และการศึกษา (บุญสม นาวานุเคราะห์, ๒๕๑๕ : ๑๕๓)

ปัญหาสำคัญของประเทศคือพัฒนาอยู่เหมือนกันหลายประการ เช่นผลิตอาหารได้น้อยไม่พอกิน (สำหรับประเทศไทยขอมือถือเป็นช้อยกเว้น เพราะผลิตอาหารได้พอกิน แต่ไม่มากพอที่จะจำหน่ายให้ได้เป็นเงินมากในแต่ละปี) มีอัตราการเกิดสูงทำให้เฉลี่ยอาหารเครื่องอุปโภคบริโภคที่มีอยู่อย่างจำกัดไปเลี้ยงปากเลี้ยงท้องคนที่เกิดเพิ่มขึ้น (ประเทศไทยรวมอยู่ในประเภทนี้) มีโรคภัยไข้เจ็บรบกวนไม่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นสุข (สุนทร สุนันท์ชัย, ๒๕๑๕ : ๑๕) ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ อนามัย เช่น ขาดโปรตีน และวิตามิน เป็นเหตุให้ทารกไม่เจริญเติบโต สมองทึบ หรือผู้ใหญ่มีสุขภาพไม่สมบูรณ์ ประชาชนส่วนใหญ่ต้องเผชิญกับโรคภัยไข้เจ็บรบกวน รวมทั้งโรคติดต่อต่าง ๆ เช่น โรคเกี่ยวกับทางเดินอาหาร โรคผิวหนัง อันเนื่องมาจากน้ำดื่ม น้ำใช้ไม่สะอาดและสิ่งแวดล้อมไม่ถูกสุขลักษณะ และมีปัญหาเกี่ยวกับการมีบุตรมาก จนพ่อแม่ไม่สามารถเลี้ยงดูอบรมให้ชีวิตผาสุกได้ (ศึกษาธิการ, ๒๕๑๔ : ๗๒) สุขภาพของแต่ละบุคคล และสุขภาพของครอบครัว ย่อมจะมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับการโภชนาการ และการศึกษา ทั้ง ๒ ประการ มีความสัมพันธ์กลับกันกับการเพิ่มประชากร เช่นประชากรยิ่งเพิ่มเร็วเท่าไร

การโฆษณาและการศึกษายังเลวลงเท่านั้น บรรดาคนจนครอบครัวยิ่งใหญ่ การโฆษณาและการศึกษาก็เลวลง สมาชิกในครอบครัวเจ็บป่วยกันบ่อย ๆ ในเมื่อครอบครัวใหญ่มีสมาชิกมาก ก็ย่อมจะไม่มีเงินทองที่จะซื้อยารักษาโรคได้ก็เหมือนครอบครัวเล็ก แม้จะเป็นความเจ็บไข้เล็ก ๆ น้อย ๆ ก็เป็นผลให้เจ็บป่วยยาวนาน ผลคือผลก็จะลดลง ความจนเพิ่มขึ้น ปัญหาสุขภาพเป็นตัวอย่างหนึ่งของความเลวร้ายในสุขภาพของคนซึ่งเกิดจากครอบครัวใหญ่ การลดอัตราการเกิดจะเป็นทางหนึ่งที่จะลดปัญหาต่าง ๆ ให้หมดไปได้ (นีโคลาส เบเน็ค, ๒๕๑๕ : ๒๕๖)

ในการแก้ไขปัญหานานัปการแบบเบ็คเสร็จยี่สิบถือหลักว่าปัญหาในการพัฒนาชนบทเกิดขึ้นจากสาเหตุสำคัญ ๔ ประการ คือประชาชนขาดความรู้ที่จำเป็น ประชาชนขาดความเชื่อในเรื่องวิทยาการ ขาดความรู้ใหม่ ๆ และประชาชนขาดความสามารถที่จะนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็คเสร็จจึงมีหน้าที่หลัก ๒ ประการคือ กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านทัศนคติ และด้านพฤติกรรม เตรียมชาวชนบทให้พร้อมที่จะรับบริการและความช่วยเหลือจากพัฒนาการสาขาต่าง ๆ (โกวิท วรพิพัฒน์, ๒๕๑๖ : ๑๓)

การศึกษายุ่งใหญ่แบบเบ็คเสร็จได้เริ่มดำเนินการมาด้วยความเชื่อว่า หากประชาชนมีความรู้ และมีทัศนคติที่ดีที่ถูกต้องแล้ว การเปลี่ยนแปลงขั้นสูงสุด คือชั้นนำความรู้ที่ถูกตองนั้นไปใช้ใน ชีวิตประจำวันย่อมตามมา และผู้ที่มีความรู้ มีทัศนคติที่ดีต่อวิทยาการใหม่ ๆ ย่อมพร้อมที่จะ ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม (สมประสงค์ วิทย์เกียรติ, ๒๕๑๘ : ๑๐๒) รัฐบาลได้ตระหนักถึง การนี้ จึงได้พยายามส่งเสริมให้มีการพัฒนาทั้งทางด้านการเพิ่มผลผลิต การศึกษา และการวางแผนครอบครัว ทั้งนี้โดยมีความเชื่อว่าหากสามารถลดความไม่สมดุลระหว่างองค์ประกอบที่ทำให้เกิดปัญหาได้มากเท่าไร ก็จะเป็นการช่วยลดปัญหาของบุคคลและสังคมได้มากเพียงนั้น / จึงจะเห็นได้จาก ~~นโยบายของรัฐของ~~ ~~ถนน~~ ~~มติชจร~~ (๒๕๑๕ : ๓) ~~อธิการบดีรัฐบาล~~ ได้กล่าวคำปราศรัยเนื่องในวันการศึกษาผู้ใหญ่ เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๑๕ ว่า ด้วยเหตุที่การศึกษาผู้ใหญ่เป็นสิ่งจำเป็น มีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ รัฐบาลจึงให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาผู้ใหญ่อย่างเต็มที่

โดยคณะกรรมการ/แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 รัฐบาลได้บรรจุโครงการจัดการศึกษาผู้ใหญ่เข้าไว้ด้วย และเน้นหนักในเรื่องการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ซึ่งมุ่งแก้ไข การอ่านออกเขียนได้ ให้ความรู้ และการเปลี่ยนทัศนคติของประชาชนในเรื่องที่เป็นอุปสรรคต่อ การทํามาหากิน การเศรษฐกิจ การอนามัย และการวางแผนครอบครัว

งานวิจัยเกี่ยวกับโครงการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จในประเทศไทย นับว่าน้อย น้อยมาก การวิจัยในครั้งนี้จะเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผลงานของการจัดโครงการนี้ ซึ่ง ย่อมจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขประสิทธิภาพของการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายดังนี้

๑. เพื่อเปรียบเทียบความมั่นคงของอนามัย และการวางแผนครอบครัวระหว่างผู้เรียน กับผู้ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ
๒. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวระหว่างผู้เรียน กับผู้ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ
๓. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความมั่นคงกับทัศนคติด้านอนามัย และการวางแผน ครอบครัว ของผู้เรียนและผู้ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

๑. ทำให้ทราบว่าผู้เรียนและผู้ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ มีความรู้และทัศนคติด้านอนามัย และการวางแผนครอบครัวแตกต่างกันหรือไม่

๒. ผลการวิจัยครั้งนี้จะได้นำเสนอต่อผู้บริหาร ที่เกี่ยวข้องกับการจัด
การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ อันจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนดำเนินการ หรือปรับปรุง
แก้ไขการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๓. เป็นประโยชน์ต่อการค้นคว้าวิจัยในเรื่องนี้ให้ละเอียดยิ่งขึ้นต่อไป

11๒ : ๓๖๖ : ๖๖ 6

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

๑. การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้กระทำกับผู้เรียนซึ่งสำเร็จตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่
แบบเบ็ดเสร็จ ปีการศึกษา ๒๕๑๔ จังหวัดพิษณุโลก กับผู้ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่
แบบเบ็ดเสร็จ จังหวัดพิษณุโลก. ~~แต่กำลังจะเข้าเรียนหลักสูตรดังกล่าวในปีการศึกษา ๒๕๑๕~~
จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น ๓๐ คน แยกเป็นผู้เรียน ๑๕ คน ผู้ไม่เคยเรียน ๑๕ คน

๒. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้กระทำในขอบเขตที่วางไว้ในความมุ่งหมายของการศึกษา
ค้นคว้าเท่านั้น ตัวแปรอื่น ๆ ที่มีได้กล่าวไว้ไม่อยู่ในขอบเขตที่จะศึกษา

ตัวแปรที่จะทำการศึกษาค้นคว้า ได้แก่

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) แยกเป็น

๑. ผู้เรียน แยกตาม
- เพศ
- ระดับการศึกษา

๒. ผู้ไม่เคยเรียน แยกตาม
- เพศ
- ระดับการศึกษา

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) แยกเป็น

๑. ความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัว
๒. ~~ทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัว~~

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

๑. ความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัว หมายถึง แบบทดสอบวัดความรู้ โดยทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัย การวางแผนในการดำเนินชีวิตภายในครอบครัว ซึ่งเป็น ความรู้พื้นฐานที่ประชาชนทั่วไปควรจะมีเพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตอย่างเป็นปกติสุข ตัวอย่าง ความรู้ในด้านอนามัย เช่น รู้จักเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย รู้จักแก้ปัญหา ว่าเมื่อในหมู่บ้านขาดอาหารบางประเภท เช่น เนื้อสัตว์ ควรหาอาหารอะไรมาทดแทน รู้จักรักษายาานเรือนให้สะอาด รู้จักการป้องกันรักษาโรค การแพร่ของเชื้อโรค เป็นต้น ตัวอย่างความรู้ด้านการวางแผนครอบครัว เช่น รู้จักการเตรียมตัวชีวิตก่อนสมรส รู้จักที่จะไปขอคำแนะนำจากแพทย์ หรืออนามัยในเรื่องของการจะมีบุตร รู้ว่าตนควรจะมีบุตรให้เหมาะสม กับฐานะของตนเอง ควรจะทำอย่างไร เป็นต้น

๒. ~~ทัศนคติด้านอนามัย และการวางแผนครอบครัว หมายถึง ทาที่ ความรู้สึก ความคิดเห็นเฉพาะตัวบุคคลที่มีต่อการอนามัยและการวางแผนครอบครัว ที่ผู้ตอบสามารถแสดงออกมาได้ ๒ ลักษณะ คือ เห็นด้วย ซึ่งมีลักษณะนิมิต (Positive) จะอยู่ในรูปแสดงความสนใจ พอใจ สนับสนุน ปฏิบัติตามด้วยความสมัครใจ หรือลักษณะนิเสธ (Negative) คือไม่เห็นด้วย จะแสดงความไม่พอใจ ไม่พอใจ ขัดแย้ง ไม่ปฏิบัติตาม~~

๓. ผู้ไม่เรียน หมายถึง ผู้มีคุณสมบัติครบทุกข้อดังต่อไปนี้

- มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป
- ไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน หรือเคยต้องไม่เกินชั้นประถมศึกษา ๔
- ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จมาก่อนและถ่วงลงจะเข้าเรียน

ในปีการศึกษา ๒๕๒๐

- ไม่เป็นผู้มีจิตพื้นเพื้อน ไม่สมประกอบ หรือมีโรคจิตคออันตราย
- เป็นผู้มิได้มีฐานะอยู่ในหมู่บ้านที่ทำการวิจัย

๔. ผู้เรียน หมายถึง ผู้มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ไม่เรียน แต่ภายหลังได้เรียน และสำเร็จหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จประจำปีการศึกษา ๒๕๒๔ เขตการศึกษา ๔

๕. พื้นฐานความรู้เดิม ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม เฉพาะในการวิจัยครั้งนี้คือ

- ไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน
- เคยเรียนหนังสือแต่ไม่เกินชั้นประถมศึกษา ๔

๖. ~~จังหวัด~~ หมายถึง ~~จังหวัด~~ ในเขตการศึกษา ๔ ซึ่งเปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ในปีการศึกษา ๒๕๒๔ ได้แก่ จังหวัด แพร่ น่าน ลำปาง ลำพูน เชียงใหม่ เชียงราย และแม่ฮ่องสอน

๗. หมู่บ้าน หมายถึง หมู่บ้านที่เปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จในปีการศึกษา ๒๕๒๔ เขตการศึกษา ๔ จำนวน ๖๐ หมู่บ้าน

เอกสารและงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารเกี่ยวกับโครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

การศึกษาผู้ใหญ่ในประเทศไทยได้เริ่มดำเนินการอย่างเป็นทางการมาตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๔๓ โดยครั้งแรกมีวัตถุประสงค์เพื่อสอนประชาชนที่เป็นผู้ใหญ่ให้รู้หนังสือไทย และรู้หน้าที่พลเมือง ตามระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะจากการสำรวจสำมะโนประชากรในพุทธศักราช ๒๔๔๓ ปรากฏว่ามีประชาชนอายุตั้งแต่ ๑๐ ปีขึ้นไป ที่ไม่รู้หนังสือเป็นจำนวนร้อยละ ๖๔.๔ หรือประมาณ ๖ ล้าน ๔ แสนคน รัฐบาลจึงเห็นความสำคัญ และความจำเป็นในเรื่องการศึกษาผู้ใหญ่ และเริ่มรณรงค์จัดการไม่รู้หนังสือทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ในขณะนั้นที่จะเร่งรัดให้ประชาชนชาวไทยรู้จักหนังสือไทย อย่างน้อยให้อ่านออกเขียนได้ จึงมีการออกพระราชกำหนดส่งเสริมการรู้หนังสือในปีพุทธศักราช ๒๔๕๕ และผลปรากฏว่าสามารถสอนคนให้รู้หนังสือเพิ่มขึ้นถึง ๑,๔๐๔,๒๔๖ คน การเรียนการสอนในระยะเริ่มแรก หลักสูตรที่ใช้ยังคงเหมือนหลักสูตรประถมศึกษาของโรงเรียนภาคกลางวัน ครั้นถึงพุทธศักราช ๒๔๕๕ ซึ่งเป็นปีที่สงครามโลกครั้งที่สองยุติลง เศรษฐกิจของประเทศกำลังอยู่ในระยะตกต่ำ รัฐบาลไม่สามารถดำเนินงานได้เช่นเดิม จึงต้องยกเลิกพระราชกำหนดดังกล่าว ปล่อยให้เรียนโดยสมัครใจ จำนวนผู้เรียนจึงลดลง การศึกษาผู้ใหญ่จึงซบเซาลงระยะหนึ่ง จนกระทั่งในปีพุทธศักราช ๒๔๕๐ จึงได้มีการฟื้นฟูจัดการศึกษาผู้ใหญ่ขึ้นใหม่ให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานจัดการศึกษาผู้ใหญ่ให้กว้างขวางไปจากเดิม คือนอกจากจะจัดให้ประชาชนเรียนเพื่ออ่านออกเขียนได้ และรู้หน้าที่พลเมืองแล้ว ยังมีการส่งเสริมอาชีพและความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้นกับการส่งเสริมการใช้เวลาว่างของประชาชนให้เป็นประโยชน์อีกด้วย อย่างไรก็ตามโครงการที่จัดใหม่นี้ได้รับความสนใจจากประชาชนน้อยมาก เพราะยังคงใช้หลักสูตรเดิมอยู่ ต่อมาปีพุทธศักราช ๒๕๐๖

08#
25/11/2564
25/11/2564

จากการสำรวจสำมะโนประชากร ปรากฏว่าประชาชนอายุ ๑๕ ปีขึ้นไปมีอีกร้อยละ ๒๓ จึงทำให้รัฐบาลต้องหันกลับมาสนใจกับโครงการจัดการไม่รื้อหนังสือ กับการสอนด้านวิชาชีพ
ขั้นพื้นฐาน โครงการนี้คือ การศึกษาผู้ใหญ่ระดับ ๑, ๒ ต่อมาในปีพุทธศักราช ๒๕๐๔
ประเทศไทยได้ร่วมมือกับองค์การยูเนสโก วางแผนจัดการไม่รื้อหนังสือขึ้นอีก ประเทศไทยส่ง
คณะผู้แทนไปร่วมประชุมระดับรัฐมนตรีศึกษาธิการที่ประเทศอิหร่าน เพื่อวางนโยบายเกี่ยวกับ
การศึกษาผู้ใหญ่ ที่ประชุมมีความเห็นร่วมกันว่าในการรณรงค์การไม่รื้อหนังสือนั้น การสอนให้
อ่านออกเขียนได้ และคิดเป็นเท่านั้นยังไม่เป็นการเพียงพอที่จะช่วยให้คนพัฒนาตนเอง จะต้อง
ส่งเสริมในเรื่องการฝึกอาชีพควบคู่ไปด้วย ด้วยความคิดดังกล่าว ปีพุทธศักราช ๒๕๑๑
ประเทศไทยจึงได้ประยุกต์ความคิดนั้นมาทำเนืองงานทางด้านการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่
จังหวัดลำปาง โดยมีความมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องการอ่านออกเขียนได้
คิดเลขเป็น และมีความรู้ในเรื่องอาชีพควบคู่กันไป แต่ได้ผลออกมาไม่ตรงกับความต้องการนัก
กล่าวคือผู้สอนส่วนมากหันไปสอนเรื่องการอ่าน การเขียน การคิดเลขเป็น ทั้งนี้เนื่องจาก

๑. ผู้สอนมีประสบการณ์ และทักษะในเรื่องการสอนอ่านเขียน คิดเลข เพราะสอน
เด็กกลางวันอยู่แล้ว
๒. ผู้สอนขาดความมั่นใจในเรื่องการสอนอาชีพ
๓. ผู้สอนคิดว่าผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องงานอาชีพอยู่แล้ว ผู้เรียนที่มาเรียน เมื่อพบกับ
ครูที่ขาดความมั่นใจในการสอนจึงทำให้เกิดความท้อถอย ผู้เรียนจึงหยุดเรียนกลางคันกันมาก
ทำให้นักการศึกษาผู้ใหญ่พยายามหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในปีพุทธศักราช ๒๕๑๓ ประเทศไทย
ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมปฏิบัติงานที่ประเทศอินเดียซึ่งจัดโดยองค์การการศึกษาโลก (World
Education Inc. New York) การประชุมปฏิบัติการครั้งนี้มุ่งในเรื่องการจัดการศึกษาสำหรับ
ผู้ไม่รื้อหนังสือควบคู่กับการให้ความรู้ในเรื่องของอนามัย และการวางแผนครอบครัว (ศึกษาธิการ,
๒๕๑๔ : ๓ - ๕)

จากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้จากโครงการทดลอง ปี ๒๕๑๑ และข้อคิดบางอย่างจากการประชุมปฏิบัติงานที่ประเทศอินเดีย ประเทศไทยได้ปรับปรุงการศึกษานี้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของประเทศมากขึ้น โดยการออกสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนที่จังหวัดลำปาง และแพร่ โดยมีความมุ่งหมายคือ

๑. เพื่อสำรวจความเป็นอยู่ อาชีพ และเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้าน
๒. เพื่อศึกษาทัศนคติ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ
๓. เพื่อศึกษาคำที่ประชาชนในหมู่บ้านใช้พูดกัน เมื่อได้ข้อมูลตามความต้องการและปัญหาของท้องถิ่นแล้วคณะกรรมการร่างหลักสูตรจึงได้ลงมือร่างหลักสูตร หลักสูตรที่จัดทำขึ้นนี้ทำในรูปของความคิดรวบยอด กล่าวคือ หลักสูตรจะกล่าวถึงเหตุถึงผล และแนวทางในการแก้ปัญหา นั้น ๆ หลักสูตรการศึกษานี้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จได้รวบรวมมาจากปัญหาและความสนใจของประชาชนได้ ๗๓ ข้อ ซึ่งแบ่งออกได้เป็น ๔ หมวดใหญ่คือ

๑. หมวดเกษตร
๒. หมวดอนามัยและการวางแผนครอบครัว
๓. หมวดเศรษฐกิจ
- * ๔. หมวดหน้าที่พลเมือง

โดยมีความมุ่งหมายของหลักสูตรดังต่อไปนี้

๑. เพื่อส่งเสริมให้คนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น อันจะเป็นแนวทางให้สามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข
๒. เพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะรับบริการจากหน่วยงาน ส่งเสริมความกินดีอยู่ดีในสาขาต่าง ๆ เช่น อนามัย เกษตร และเพื่อให้รู้จักหาทางที่จะแสวงหาบริการนั้น ๆ
๓. เพื่อให้ได้เรียนรู้หนังสือ อันจะใช้เป็นเครื่องมือในการหาข้อมูล ความรู้ใหม่ ๆ ในการที่จะช่วยคิดแก้ปัญหาเหล่านั้น ๆ (ศึกษาธิการ, ๒๕๑๔ : ๖๐)

ในการสอนเนื้อหาแนวคิดที่สมควรจะสอนให้นักศึกษาผู้ใหญ่ นั้น ทั้งครูและวัสดุอุปกรณ์ การสอนทุกอย่างจะให้ข้อมูลและเรื่องราวซึ่งช่วยให้นักศึกษาเข้าใจถึงสภาพปัจจุบันของปัญหา และ เข้าใจว่าปัญหาเหล่านั้นมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของเขาอย่างไรบ้าง เช่น ตัวอย่าง

สภาพที่เป็นอยู่ - ชาวบ้านส่วนใหญ่มีลูกหลายคน โดยเฉลี่ยประมาณ ๖ ต่อครอบครัว
ปัญหา - พ่อแม่ต้องรับภาระหนักในการเลี้ยงดู ให้ได้รับการศึกษา

ให้มีอาหารกิน และมีที่อยู่อาศัยที่พอสมควร นอกจากนั้นการมี
ลูกหลายคน อาจทำลายสุขภาพของแม่ เพราะตั้งครรภ์บ่อย

เนื้อหาแนวความคิด - ครอบครัวที่มีขนาดกำลังก็ จะมีความสุข มีความเป็นอยู่ดี

ลูกได้รับการเลี้ยงดูลูกอย่างดี การตั้งครรภ์ถี่ทำให้สุขภาพของแม่
ทรุดโทรม แกร่ง เจ็บป่วยได้ง่าย และทารกที่เกิดมาจะ
ไม่แข็งแรงด้วย

เนื้อหาและแนวความคิดนี้คาดว่าจะช่วยแก้ไขความเชื่อที่ไม่ถูกต้อง และสร้างทัศนคติในทางที่ดี
ให้แก่ผู้ใหญ่ แนวความคิดที่คัดเลือกมาใช้ในหลักสูตรโครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร็จ

มี ๓๓ ข้อ ในจำนวนนี้เป็นด้านเกษตร และทำมาหากิน ๑๔ ข้อ อนามัยและการวางแผนครอบครัว
๓๐ ข้อ เศรษฐกิจ ๑๑ ข้อ และหน้าที่พลเมือง ๑๔ ข้อ (ศึกษาธิการ, ๒๕๑๔ : ๑๓ - ๑๔)

ฮาร์แมน (Harman) ได้กล่าวถึงการสร้างหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร็จไว้

ในหนังสือรวมบทความการศึกษาผู้ใหญ่ (อ้าง ศึกษาธิการ, ๒๕๑๔ : ๑๔๔ - ๑๔๗) ว่า
การเลือกเนื้อเรื่องและการสร้างหลักสูตร จำเป็นต้องมีแหล่งสำหรับอ้างอิง โดยปรกติแล้ว
แหล่งอ้างอิงนั้นมักจะเป็นฝ่ายผู้จัดทำนโยบาย และจะดำเนินการอย่างนั้นเป็นอิสระต่างจากประชากรที่
เป็นเป้าหมาย แฟร์เรอร์ (Freire) จากประเทศบราซิล และชิลี พร้อมด้วย

ฮาร์แมน (Harman) จากประเทศอิสราเอล ได้พยายามจัดทำหลักสูตรโดยการอ้างอิง
การวิจัยกลุ่มประชากรที่เป็นเป้าหมาย แฟร์เรอร์ ได้สร้างปรัชญา และวิธีการโดยอาศัยแนวคิด
อันนี้ซึ่งเรียกว่า La Education Como Practica de la Libertad วิธีการของ แฟร์เรอร์
นี้ได้นำมาใช้ในการจัดทำหัวข้อเรื่องสอนผู้ใหญ่ โดยทำการวิจัยในกลุ่มประชากรที่เป็นเป้าหมาย

ที่จังหวัดลำปาง และแพร่ เรื่องจะรวมถึงการใช้ภาษา ความสนใจ และทัศนคติของ
ประชากร

ฟอร์ และคณะ (Faure and others , 1972 : 81) ได้กล่าวว่าความมุ่งหมาย
ของศึกษาผู้ใหญ่อยู่ที่การช่วยให้ผู้ใหญ่เหล่านั้นดำเนินชีวิตได้อย่างผสมกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว
อยู่ที่ช่วยให้มีวิถีชีวิตดีกว่าเดิม อยู่ที่ช่วยให้เข้าถึงแก่นแท้ของชีวิตมนุษย์บริสุทธิ์กว่าเดิม อยู่ที่
ช่วยให้สำนึกคุณค่าของความเป็นคน อยู่ที่ช่วยให้ได้รับการยอมรับยกย่องนับถือ และอยู่ที่ช่วยให้
รู้จักใช้แหล่งวิทยาการ เพื่อประโยชน์แห่งชีวิต

คณะผู้เขียนหนังสือ Learning to Be มีฟอร์ (Faure and others; 1972:208)
เป็นหัวหน้าคณะ ยังได้กล่าวไว้ในหนังสือเล่มดังกล่าวอีกว่า การศึกษาแบบเบ็ดเสร็จนี้เป็นการศึกษา
ที่มีกิจกรรมเกี่ยวกับสังคมและเศรษฐกิจและถือเอาสังคมและเศรษฐกิจเป็นความสำคัญสูงสุดในการ
พัฒนาบุคคลที่มีอุปสรรคสำคัญคือไม่รู้หนังสือ แรงจูงใจของบุคคลแต่ละบุคคลเป็นจุดเริ่มต้นของ
การเรียนรู้เพื่อให้การเรียนรู้นั้นสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวัน หรือให้การเรียนรู้นั้น ๆ
เป็นประโยชน์แก่กิจการทางสังคม - เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม มรรควิธีอันนำไปสู่ความสำเร็จก็คือ
โปรแกรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ "จัดให้ตามความต้องการของบุคคล" การอ่านออกเขียนได้มิได้เป็น
จุดมุ่งหมายปลายทางอันสำคัญ แต่เป็นเพียงมรรควิธีที่จะสร้างบุคคลให้เป็นไท และมีอิสระจาก
พันธกรณี ช่วยให้ผู้บุคคลพัฒนาตนเอง เนื้อหาที่เรียนมิได้เป็นเนื้อหาตามปกติ แต่เป็นเนื้อหาที่จะ
แก้ปัญหาจริง ๆ โดยใช้ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ การศึกษาแบบเบ็ดเสร็จจึงมุ่งพัฒนาบุคคล
ทางด้านสติปัญญา ด้านแสดงความคิดเห็น ตลอดจนความสามารถในทางเทคนิคและอาชีพ

ปี มาลากุล อธิการบดีมหาวิทยาลัยการกระทรวงศึกษาธิการ ในครั้งที่เป็นผู้แทนยูเนสโก
ไปประชุมสัมมนาการศึกษาผู้ใหญ่ที่รัฐโมซอร์ ประเทศอินเดีย เมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๙๒ ได้กล่าวถึง
คำจำกัดความเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่ว่า "สิ่งที่เราปรารถนามากที่สุด คือความรู้ และการสอน
ให้อ่านออกเขียนได้ คือหนทางไปสู่เป้าหมาย การศึกษาใหญ่นั้นยังรวมถึงการช่วยส่งเสริมให้มี
อนามัยดี มีวิธีการทำมาหากินที่ดี การสังคม และวัฒนธรรมที่ดีด้วย (อ้างอิงจาก UNESCO,
1972 : 57 - 141)

องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO)

ได้ให้การสนับสนุนโครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จหลายโครงการด้วยกัน เพื่อที่จะทดสอบแนวความคิดที่ว่า การลงทุนทางการศึกษาให้สามารถอ่านออกเขียนได้ สามารถจะช่วยให้ประเทศค่อยพัฒนามาก้าวหน้าในทางเศรษฐกิจ และสังคมได้อย่างรวดเร็ว เช่นในประเทศที่พัฒนาแล้ว การขาดการเรียนรู้อย่างพอเพียง การขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวก หรือขาดลักษณะอื่นใดในการพัฒนาสังคม เมื่อคำนึงถึงปัจจุบันสำคัญที่ประเทศค่อยพัฒนายังขาดอยู่จึงทำให้เห็นความจำเป็นในการวางโครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จให้มีส่วนสัมพันธ์กับการวางแผนครอบครัว ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องใหม่ แต่ก็เป็นการริเริ่มที่จะตรงเป้าหมายสุดท้ายในการแก้ปัญหาประชากร ได้ดีที่สุด และยิ่งกว่านั้นผลพลอยได้ก็คือประชากรมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นจากเดิม (เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์, ๒๕๑๕ : ๕๓ - ๕๔) ประเทศไทยขององค์การ ยูเนสโก ได้ร่วมมือกันวางแผนจัดการไม่รู้หนังสือโดยทาง ยูเนสโก ได้ส่งผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษานักเรียนผู้ใหญ่มาช่วยวางแผนการแก้ไขไม่รู้หนังสือ โดยให้ชื่อว่า "Thailand Work Oriented Literacy Proposal 1967 - 1968" โครงการนี้มุ่งที่จะให้การรู้หนังสือได้ไปมีส่วนสัมพันธ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม กล่าวคือต้องให้ผู้ใหญ่สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากหนังสือเรียนไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงอาชีพและความเป็นอยู่ของคน ให้ดีขึ้นด้วย หรือที่เรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า Functional Literacy (บุญสม นวนานเคราะห์, ๒๕๑๕ : ๑๕๕ - ๑๕๖)

สำหรับคำว่า Functional Literacy ซึ่งประเทศไทยได้ใช้ชื่อว่า การศึกษาแบบเบ็ดเสร็จนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายไว้พอจะกล่าวเป็นตัวอย่างไว้คือ

✓ องค์การยูเนสโก (UNESCO) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การศึกษาแบบเบ็ดเสร็จคือการรู้หนังสือใช้ประโยชน์ได้ ผู้รู้หนังสือใช้ประโยชน์ได้คือ ผู้ที่มีความรู้เพียงพอที่จะร่วมกิจกรรมที่ต้องใช้ทักษะการรู้หนังสือในกลุ่มหรือชุมชนที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้เกิดทักษะในการพัฒนาตนเองและชุมชน (Literacy House Lucknow, 1972 : 15)

มาเทอร์ (Mathur, 1972 : 7) ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาเบ็ดเสร็จเป็นการให้ทักษะที่จำเป็นแก่ผู้เรียน ทำให้เขาเหล่านั้นประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ประโยชน์ให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เขาอาศัยอยู่

เกรย์ (Gray, 1956 : 24) ได้กล่าวเช่นกันว่าผู้ที่ถือใช้ประโยชน์ได้นั้นต้องมีความรู้ทักษะ การอ่านออกเขียนได้ที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถรวมกิจกรรมที่ต้องอาศัยทักษะเหล่านั้น ในกลุ่มหรือสังคมของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับของไทย ฮาร์แมน (Harman) (อ้างจาก ศึกษาธิการ, ๒๕๑๕ : ๑๖๑) กล่าวว่า "ฟังก์ชันแนล" มีความหมายแตกต่างไปเล็กน้อยจากที่องค์การยูเนสโกกำหนด กล่าวคือนอกจากจะเน้นในเรื่องการใช้ประโยชน์ในด้านสังคม และเศรษฐกิจและยังมีความหมายกว้างกว่า ซึ่งครอบคลุมถึงสถานะทุกด้านของมนุษย์ การรู้จักปรับปรุงสถานะของมนุษย์ย่อมเป็นสิ่งจำเป็นเบื้องต้นในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจในทุก ๆ รูป

จากเอกสารคู่มืออบรมครูสอนการศึกษายุ่งใหญ่แบบเบ็ดเสร็จของกองการศึกษาผู้ใหญ่ (อ้าง ศึกษาธิการ, ๒๕๑๕ : ๗๓) ได้กล่าวว่าหลักสูตรที่จะช่วยแก้ปัญหาของชุมชนใดควรมีลักษณะดังนี้คือ

๑. มีความสัมพันธ์กับชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียน เรียนไปแล้วนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงได้ ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่แล้วย่อมจะสนใจในสิ่งที่ตรงกับชีวิตความเป็นอยู่ของเขาเอง ไม่สนใจสิ่งที่อยู่ไกลตัว และไม่สัมพันธ์กับชีวิตความเป็นอยู่ของเขา

๒. มีความเจาะจงลงไปสู่ปัญหาที่แท้จริงของผู้เรียน และชุมชนที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักในปัญหา มองเห็นมูลเหตุ และวิธีแก้ไขอันจะนำไปสู่การปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้น

๓. เนื้อหาของวิชาทักษะ เช่นภาษาไทย และคณิตศาสตร์ กลมกลืน สัมพันธ์สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาอื่นที่จะต้องเรียนในหลักสูตร ไม่จัดแยกไว้ต่างหาก ทั้งนี้เพื่ออาศัยแรงจูงใจจากการเรียนเนื้อหาที่สัมพันธ์กับชีวิตของผู้เรียนนั้น ทำให้เกิดความสนใจในการเรียนวิชาทักษะไปในตัว

สาย ภาณุรัตน์ (๒๕๑๔ : ๒๐) กล่าวว่า การสอนการศึกษานักเรียนใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ มีลักษณะสำคัญ ๒ ประการคือ ประการแรกอย่าสอนแบบบังคับหรือหลอกลวงผู้เรียนให้เชื่อ จงให้ข้อเท็จจริง และให้เขาคัดสินใจด้วยตนเอง ด้วยเหตุนี้วิธีอภิปรายโดยรับฟังความเห็น ของผู้เรียนจึงเป็นวิธีที่ดีที่สุด ประการที่สองในการสอนนักเรียนใหญ่แบบเบ็ดเสร็จนี้ หากมีบทเรียน ตอนใดที่ควรแก้ไขให้เหมาะสมกับความต้องการและสภาพท้องถิ่นก็ควรแก้ไขได้ เช่นหากผู้เรียน ในท้องถิ่นไม่ได้ทำนา บทเรียนก็อาจเปลี่ยนเป็นการทำสวนยางหรือการประมงก็ได้หลักการต่าง ๆ ที่มีอยู่ จึงสามารถดัดแปลงแก้ไขได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน เป็นสำคัญ

สุนทร สุนันท์ชัย (๒๕๑๔ : ๗๗ - ๗๘) ได้กล่าวเช่นเดียวกันว่า วิธีสอนนักเรียน ใหญ่ควรเป็นวิธีกระตุ้นให้เขาใช้ความคิด นำประสบการณ์มาแลกเปลี่ยนกันฝึกหัดใช้ข้อมูลต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา และตัดสินใจ ครูไม่ควรป้อนความรู้ให้แก่ผู้เรียนซึ่งเป็นวิธีที่ทำให้ผู้เรียน เบื่อหน่าย และขาดความภูมิใจในตนเอง สรุปได้ว่าการสอนแบบเบ็ดเสร็จคือการสอนให้คน "คิดเป็น" ซึ่งควรจะมีขั้นตอนกว้าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. จะต้องรู้ว่าปัญหาคืออะไร เช่น สุขภาพไม่สมบูรณ์ รายได้ต่ำ ค่า ผลผลิตไม่พอเพียง การคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมีน้อย

๒. จะต้องคิดว่าปัญหาเกิดจากอะไร เช่น สุขภาพไม่สมบูรณ์เกิดจากอาหารการกิน มีโรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียน หรือเกิดจากอากาศไม่บริสุทธิ์ หรือเกิดจากมูลเหตุประการใด

การคิดค้นว่าปัญหาเกิดจากอะไร อาจจะทำได้หลายวิธีเช่น

๒.๑ โดยการค้นคว้าจากตำราหรือเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ซึ่งในชั้นการศึกษานักเรียน ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จมีทางทำได้น้อยมาก เพราะผู้เรียนยังอ่านไม่ใคร่ได้

๒.๒ โดยการนำประสบการณ์มาแลกเปลี่ยนระหว่างครูกับผู้เรียนและระหว่าง ผู้เรียนด้วยกัน สำหรับวิธีที่สองนี้มีทางทำได้มากกว่า

๒.๓ โดยการใช้วิทยากรซึ่งทำได้นาน ๆ ครั้ง

๒.๔ โดยการใช้สื่อทัศนวัสดุ วิธีนี้ก็เช่นกันมีทางทำได้บ้างแต่ไม่บ่อยนัก

๓. จะแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร จึงจะเหมาะสมและดีที่สุดสำหรับสภาพสังคมและตนเอง
ในขณะนั้นซึ่งควรแก้ไขปัญหา คนคิดเป็นจำเป็นที่ผู้นั้นจะต้องรู้จักสภาพสังคม รู้จักตนเอง และ
รู้จักวิชาการ

✕ โกวิท วรพิพัฒน์ (๒๕๑๔ : ๒๕ - ๓๐) กล่าวไว้เช่นกันว่า คนที่จะเป็น "คนคิดเป็น"
ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

๑. รู้จักปรับปรุงตัวเราให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อม
 ๒. รู้จักปรับปรุงสังคม และสิ่งแวดล้อมให้เข้ากับตัวเรา หรือ
 ๓. รู้จักปรับปรุงทั้งตัวเราและสังคมสิ่งแวดล้อมทั้งสองด้านให้ประสมกลมกลืนซึ่งกันและกัน
- และเมื่อไม่สามารถดำเนินการตามหลัก ๓ ข้อแรก จำเป็นต้อง
๔. รู้จักหลีกสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมกับตนไปสู่สังคมและสิ่งแวดล้อมใหม่

มานพ กาลละที (๒๕๑๕ : ๔๔ - ๑๐๒) ได้กล่าวว่าผู้ใหญ่ไม่ว่าจะมีอายุมากแค่ไหน
ก็มีความสามารถจะเรียนได้ผลดี แต่การเรียนของผู้ใหญ่นั้นเขาจะเรียนตามวิธีการของเขา
ซึ่งมีความแตกต่างไปจากวิธีการเรียนของเด็ก หลักสำคัญในการเรียนของผู้ใหญ่มีดังนี้คือ

๑. ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ก็ เมื่อเขาต้องการจะเรียน
๒. ผู้ใหญ่จะเรียนเฉพาะสิ่งที่เขามีความรู้สึกว่ามีความจำเป็นจะต้องเรียน
๓. ผู้ใหญ่จะเรียนรู้โดยการกระทำ
๔. จุดศูนย์กลางในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่อยู่ที่ปัญหา และปัญหาเหล่านั้นจะต้องเป็นความจริง
๕. ประสบการณ์มีผลกระทบกระเทือนต่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่
๖. ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ก็ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นกันเอง
๗. การสอนผู้ใหญ่ควรใช้วิธีการหลาย ๆ อย่าง
๘. ผู้ใหญ่ต้องการแนะแนวไม่ใช่คะแนน หรือการสอบ

สมประสงค์ วิทยเกียรติ (๒๕๔๔ : ๑๑๐ - ๑๑๒) ได้กล่าวถึงสาระสำคัญ
บางประการของการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จไว้คือ

แบบเรียน

แบบเรียนมีลักษณะเด่นปลิว เพื่อผลทางจิตวิทยาช่วยให้ผู้เรียนไม่หมดกำลังใจ
เมื่อเห็นแบบเรียนเป็นเล่มใหญ่ และช่วยให้ผู้เรียนภาคภูมิใจเมื่อเห็นแบบเรียนของตนเพิ่มปริมาณขึ้น
ทุกวัน

แบบเรียนแต่ละแผนกด้านหน้าจะประกอบด้วยภาพที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน
ในห้องเรียน มีคำหลักเพื่อช่วยในการอภิปราย ส่วนด้านหลังจะเป็นเนื้อหาเพื่อช่วยในการอ่าน

การสอน

ในขบวนการสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ผู้สอนจะดำเนินการช่วยเหลือ
ให้ผู้เรียนได้สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดที่จะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและชุมชน การอภิปรายร่วมกันนั้น
อาจเป็นกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มย่อยก็ได้ แล้วแต่ความเหมาะสมในการเรียน การสอนนั้นถ้าผู้ไปเยี่ยม
ชั้นเรียนแล้ว เห็นคนกำลังอภิปรายกันอยู่โดยไม่สามารถแยกว่าใครเป็นผู้เรียน ใครเป็นผู้สอนแล้ว
นับว่าผู้สอนเป็นผู้ประสบความสำเร็จในการสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

การวัดผล

หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ เป็นหลักสูตรที่มีลักษณะพิเศษซึ่งมุ่งให้นักศึกษา
คิดเป็น อ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น มีระยะเวลาการเรียนไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ชั่วโมง ผู้เรียน
จะต้องมีเวลาเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมดในการเรียนนั้น ถ้านักศึกษาคนใด
มีเวลาเรียนไม่ครบร้อยละ ๘๐ หากครูผู้สอนเห็นว่านักศึกษานั้นมีความตั้งใจเรียนดี และได้รับความ
รู้แล้วพอสมควร เมื่อต้องการจะขอให้นักศึกษาได้รับประกาศนียบัตร ครูจะต้องสอนชดเชยให้จน
มีเวลาครบร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมดในหลักสูตรก่อนจึงเสนอให้รับประกาศนียบัตรได้

การทดสอบระหว่างเรียนนั้น ผู้สอนเป็นผู้ทดสอบเองอย่างน้อย ๓ ครั้ง

ผลการทดสอบ ๓ ครั้ง เป็นข้อมูลในการแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มิได้หมายถึงผลการได้ ตก ของผู้วิชาที่ทดสอบคือ

- ภาษาไทย (อ่าน และเขียน)
- เลขคณิต
- ความรู้ที่ได้เรียน
- การเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติ (จากการสังเกต สัมภาษณ์ หรือ

วิธีการอื่น ๆ แล้วบันทึกไว้เป็นหลักฐานไว้)

สถานที่

จังหวัดที่จะขอเปิดดำเนินการต้องสำรวจและคัดเลือกสถานที่ที่เหมาะสมตามหลักเกณฑ์

ดังนี้

๑. อยู่ในท้องถิ่นที่มีจำนวนผู้ไม่รู้หนังสือ และสนใจจะเข้าเรียนมากพอสมควร อย่างน้อยไม่ต่ำกว่าห้องเรียนละ ๒๐ คน

๒. มีครูที่อยู่ในท้องถิ่น มีความเข้าใจปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น มีความประพฤติดี เป็นที่นับถือของประชาชน

๓. อยู่ในท้องถิ่นที่สามารถจะนิเทศได้ไม่ยากนัก

๔. ควรอยู่เป็นกลุ่มใกล้ ๆ กัน หรืออำเภอหนึ่งควรมีอย่างน้อย ๓ ห้องเรียน

๕. ห้องเรียน อาจตั้งอยู่ในโรงเรียน วัด มัสยิด บ้านครู หรือ บ้านนักศึกษาก็ได้ ตามแต่นักศึกษาจะเห็นว่าสะดวกต่อการมาเรียน

ผู้เรียน

ผู้เรียนควรมีคุณสมบัติดังนี้

๑. มีอายุย่างเข้าปีที่ ๑๕ ขึ้นไป

๒. เป็นผู้ที่ยังอ่านหนังสือไม่ออก และเขียนหนังสือไม่ได้ หรือเคยเรียนมา

แต่ยังไม่จบชั้นประถมศึกษา ๔

๓. ไม่เป็นผู้มีจิตพินเพื่อน ไม่สมประกอบ หรือมีโรคจิตก่ออันตราย หรือโรคอื่นใดอันเป็นที่น่ารังเกียจแก่ผู้เรียนด้วยกัน

ผู้สอน

ผู้สอนควรมีคุณสมบัติดังนี้

๑. สม่ครใจที่จะทำการสอน
๒. มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องถิ่น หรือสอนอยู่ในท้องถิ่นนั้น
๓. มีวุฒิไม่ต่ำกว่า ปป., ป.กศ. หรือ พ.กศ.
๔. แม้ไม่มีวุฒิตามข้อ ๓ แต่มีความสามารถที่จะสอนได้ จังหวัดจะ

พิจารณาเป็นราย ๆ ไป

๕. ต้องผ่านการฝึกอบรมและได้รับประกาศนียบัตรการสอนตามหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ จากเขตการศึกษา หรือกรมสามัญศึกษา

นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่ได้สำเร็จตามหลักสูตรโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ย่อมมีสิทธิที่จะรับประกาศนียบัตรซึ่งเทียบเท่าชั้นประโยคประถมศึกษาตอนต้น

เอกสาร เกี่ยวกับการโอนย้ายและการวางแผนครอบครัว

จากการสำรวจในปีพุทธศักราช ๒๕๑๔ ประเทศไทยมีประชากรรวมทั้งสิ้น ๓๗,๓๔๔,๐๐๐ คน อาศัยอยู่ในชนบทร้อยละ ๔๕ ปัญหาของชาวชนบทมีลักษณะหมุนเวียน จากเหตุไปหาผล และจากผลไปเป็นเหตุของปัญหา เช่น เมื่อมีการผลิตได้ผลต่ำ ทำให้ มีรายได้น้อย เมื่อมีรายได้น้อย การออมทรัพย์เพื่อการลงทุนจะมีอยู่อย่างจำกัด การลงทุน เพื่อที่จะได้ผลผลิตต่อไปก็น้อยลงไปด้วย เท่าที่สำรวจมาเห็นได้ว่าปัญหารากฐานของชาวชนบท วนเวียนอยู่ในลักษณะ ๓ ประการใหญ่ ๆ คือ ความยากจน ไร้การศึกษา และโรคภัยไข้เจ็บ ซึ่งปรากฏทั่วไปของประเทศไทยซึ่งกำลังพัฒนา (สุวิทย์ ยิงวรรณกุล, ๒๕๑๖ : ๒๖)

✓ นายโรเบิร์ตที แมคมิลแลนด์ (Robert T Macmilland, 1958 : 5) อธิคิดที่ปรึกษา
พัฒนาการท่องเที่ยว ของยูเอชเอ ประจำประเทศไทย ได้กล่าวถึงปัญหาของเยาวชนไทยไว้ดังนี้

๑. ผลผลิตในทางเศรษฐกิจต่ำ
๒. การศึกษาอยู่ในระดับต่ำ
๓. เงินทุนและสินเชื่อไม่เพียงพอ
๔. มีจิตใจฝังอยู่กับขนบธรรมเนียมประเพณี
๕. ชาวมุสลิมส่วนใหญ่ ๘๕ % ไม่มีเศรษฐกิจดีพอ
๖. ครอบครัวใหญ่เกินไป
๗. กินฟัดอากาศร้อน
๘. ความสามารถในการบริหารเศรษฐกิจขนาดใหญ่ และองค์การทางสังคม

มีอยู่อย่างจำกัด

นายสุวิทย์ ยี่งวรพันธุ์ (๒๕๑๖ : ๓) ยังได้กล่าวอีกว่า ชาวมุสลิมนิยมใช้ส่วม ยาเสพติด และแปรงสีฟันน้อยมาก การคลอดบุตรมักทำกันเอง จากการสำรวจเบื้องต้นของกรมพัฒนาชุมชน ที่อำเภออำนาจเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๘ ปรากฏว่า ประชาชน ร้อยละ ๕๕ ไม่มีส่วมใช้ ร้อยละ ๑๖ ไม่เคยแปรงสีฟัน และร้อยละ ๖๔ ทำการคลอดบุตรเอง นอกจากนี้สำนักงานสถิติแห่งชาติ (๒๕๐๗ : ๖๔) ได้สำรวจพบว่า ชาวมุสลิมไม่รู้คุณค่าของอาหาร วิธีประกอบอาหาร ไม่ถูกสุขลักษณะ สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือปรากฏมีราษฎรใช้น้ำจากคลอง บึง บ่อ ถึงร้อยละ ๕๔ และค่าน้ำที่ยังไม่ได้ทำความสะอาด ร้อยละ ๕๓.๔ สวัสดิ์ ทรัพย์จำนงค์ (๒๕๑๔ : ๖) ยังได้กล่าวว่าชาวมุสลิมส่วนใหญ่ยังไม่รู้จักระวังรักษานามัยของ ร่างกาย และบ้านเรือนที่อยู่อาศัย เช่นไม่ค่อยทำความสะอาดบริเวณบ้าน ส่วนมากสร้างคอกสัตว์ ไว้ใต้ถุนบ้าน

ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาด้านสาธารณสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในด้านสุขภาพพลานามัย แม่และเด็ก เช่นการตายของทารก และอันตรายที่ได้รับขณะคลอด เป็นต้น จึงได้มีการพัฒนาด้านอนามัย แม่และเด็กควบคู่ไปกับการบริการในด้านการวางแผนครอบครัว ความเจริญทางด้านอนามัยของประเทศที่กำลังพัฒนาส่วนใหญ่มีผลทำให้อัตราการตายของประชากร โดยเฉพาะกลุ่มทารกลดลงอย่างมากในขณะที่ยอัตราการเกิดมีไ้ลดลง จึงทำให้การเพิ่มประชากรเป็นไปในอัตราสูง การมีผู้เยาว์เพิ่มขึ้นมากในเวลาอันรวดเร็ว ย่อมเป็นอุปสรรคในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศอย่างยิ่ง ทำให้เป็นภาระหนักแก่รัฐบาล ในการจัดสรรงบประมาณทางด้านการศึกษา ดังนั้นหลายประเทศจึงกำหนดนโยบายการลดอัตราเพิ่มประชากรขึ้นโดยการวางแผนครอบครัว (สถาบันประชากรศาสตร์, ๒๕๑๔ : ๑)

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ สภาวิจัยแห่งชาติ ได้จัดให้มีการสัมมนาระดับชาติ ในเรื่อง ประชากร ผู้แทนที่เข้าร่วมประชุมในครั้งนั้นได้ลงมติยอมรับว่าประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหา ประชากร และจำเป็นต้องแก้ปัญหาย่างรีบด่วนให้ทันการ ผลของการสัมมนาทำให้เกิดโครงการวิจัยประชากรขึ้น ที่อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เป็นการวิจัยร่วมกันระหว่าง สภาวิจัยแห่งชาติ กับกระทรวงสาธารณสุข โดยได้รับการช่วยเหลือทางการเงินจากสภาประชากร โครงการนี้เริ่มดำเนินงานในปี ๒๕๐๗ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาเรื่องการวางแผนครอบครัว ผลของโครงการนี้ได้ชี้ให้เห็นว่า ร้อยละ ๘๐ ของหญิงที่แต่งงานแล้ว ไม่ต้องการจะมีบุตรมาก และต่างปรารถนาที่จะได้รับความช่วยเหลือในเรื่องการวางแผนครอบครัวอย่างจริงจัง หลังจากนั้นได้มีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ และวิธีประพฤติปฏิบัติของประชากร และในปีพุทธศักราช ๒๕๐๘ ได้มีการจัดตั้งศูนย์ทางประชากรขึ้น ๒ แห่ง แห่งแรกคือสถาบัน ประชากรศาสตร์ ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แห่งที่สองได้แก่ โครงการประชากรศึกษา และสถาบันวิจัยประชากรและสังคม ที่มหาวิทยาลัยมหิดล และในปีพุทธศักราช ๒๕๑๑ กระทรวงสาธารณสุข ได้เริ่มโครงการทดลองเรื่องการวางแผนครอบครัว ต่อมาในปี ๒๕๑๓

รัฐบาลไทยจึงได้ประกาศนโยบายประชารัฐแห่งชาติ เมื่อเดือนมีนาคม พุทธศักราช ๒๕๑๓
นโยบายดังกล่าวมีว่า (มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๑๔ : ๑๔ - ๑๕) "รัฐบาลไทยมีนโยบาย
ที่จะสนับสนุนการวางแผนครอบครัวตามความสมัครใจ เพื่อจะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ อันสืบเนื่อง
มาจากอัตราการเพิ่มประชากรอย่างรวดเร็วซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
ในประเทศไทย" ด้วยนโยบายของรัฐบาลดังกล่าวมาแล้ว ฉะนั้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ ๓
ของประเทศ จึงได้กำหนดนโยบายที่จะลดอัตราการเพิ่มประชากรจากระดับที่เป็นอยู่ในอัตรา
ร้อยละ ๓.๒ ต่อปี เป็นร้อยละ ๒.๕ ต่อปี ในปี ๒๕๑๔ ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของแผนพัฒนา
(อานนท์ อาภาภิรมย์, ๒๕๑๓ : ๑๓๐)

ระหว่างปีพุทธศักราช ๒๕๑๑ - ๒๕๑๓ กิจกรรมการวางแผนครอบครัวได้แทรกอยู่ใน
บริการทั่วไปของหน่วยสาธารณสุข แต่ไม่มีการประชาสัมพันธ์ในเรื่องนี้ นอกจากการติดต่อ
บอกเล่าเป็นส่วนบุคคลเท่านั้น ภายหลังจากรัฐบาลได้ประกาศนโยบายประชารัฐแห่งชาติแล้ว
จึงได้กระทำกันอย่างกว้างขวาง โดยการโฆษณาจูงใจสตรีที่กำลังจะแต่งงานมีความสนใจเรื่อง
ของการวางแผนครอบครัว โดยอาศัยสื่อมวลชนเป็นเครื่องมือ สมาคมการวางแผนครอบครัว
เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีกิจกรรมในลักษณะชักชวน หรือจูงใจกันอย่างกว้างขวาง จัดบริการให้ความรู้
เพื่อหาเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว และเสนอปัญหาประชากรในหลาย ๆ ทิศนะ

✓ โกวท วรพิพัฒน์ (๒๕๑๔ : ๑๒๔) อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ได้กล่าวว่า สำหรับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับเรื่องประชากรมีอยู่หลายหน่วยงาน วิธีการจัด
วิธีสอนก็ทำแตกต่างกันไปสุดแต่เวลา โอกาสและนโยบาย ตลอดจนปรัชญาของแต่ละหน่วยงานนั้น ๆ
อย่างเช่น สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย มีความประสงค์ที่จะรณรงค์ให้คนมีบุตรน้อย
จะพยายามทุกวิถีทางเพื่อการนั้น เช่น ให้น้ำคำขวัญ "ลูกมาก ยากจน" บางหน่วยงานก็จะสอน
เดี่ยวว่า ควรจะคุมกำเนิดเสีย โดยให้เหตุผลที่ควรจะต้องมีการคุมกำเนิดกัน แต่ไม่ได้ให้เหตุผล
ด้านอื่น ๆ ที่อาจเกิดการขัดแย้งได้ แต่สำหรับการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ จะสอนให้ตัวเอง
ตัดสินใจว่าจะทำอย่างไรกับปัญหานี้ ๆ โดยให้เหตุผลต่าง ๆ แล้วนำมาอภิปรายกัน เช่นเดียวกับ
กับ อัมพร มีสุข (๒๕๑๓ : ๑๒๕) ซึ่งได้ให้สัมภาษณ์ -

ในวารสารประชากรศึกษาว่า การวางแผนครอบครัวยังมีคนเข้าใจผิดอยู่มาก พอพูดถึงว่าการวางแผนครอบครัวก็คือคิดว่าจะจับคนไปทำหมัน คุณกำเน็คไม่ห้ามลูก ความจริงแล้วการวางแผนครอบครัวต้องอาศัยการศึกษาาก่อน คือกระบวนการเรียนรู้ที่จะทำไปปฏิบัติเอง คิดเอง ตัดสินใจเอง ว่าควรจะมีลูกสักกี่คนจึงจะดี ไม่ใช่ไปกำหนดให้ประชาชนมีลูก ๔ คน หรือ ๒ คน เป็นต้น

บุพา อุดมศักดิ์ (๒๕๑๖ : ๔๓๐) ยังได้กล่าวในทำนองเดียวกันกับคำกล่าวข้างต้นอีกว่า ในเรื่องของวางแผนครอบครัว เป็นวิธีแก้ปัญหาประชากรทางหนึ่ง เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นหลังจากประชาชนมีความพร้อมทางจิตใจ และความต้องการแล้วเท่านั้น แนวความคิดด้านการศึกษาในปัจจุบันจึงขยายตัวไปกว้างขวางกว่าเดิมมาก คือมิใช่ชักจูงให้คนมีลูกมาก แล้วมารับบริการวางแผนครอบครัวเท่านั้น แต่เป็นการเตรียมเด็กและผู้ใหญ่ให้รู้จักรับผิดชอบ และพร้อมที่จะร่วมกันแก้หรือป้องกันภาวะประชากรอย่างมีเหตุผล

สมชัย วุฒิปรีชา (๒๕๑๕ : ๑๑ - ๑๒) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาผู้ใหญ่ ในด้านการวางแผนครอบครัวไว้ว่า ปัญหาเรื่องการเพิ่มของประชากรอย่างรวดเร็วมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ ถ้าหากประเทศมีเศรษฐกิจล้าหน้า อัตราการเพิ่มของประชากรย่อมไม่เป็นปัญหา แต่ในประเทศที่มีเศรษฐกิจดี เช่น สิงคโปร์ ยังต้องมีการวางแผนครอบครัว ดังนั้นประเทศของเราควรคำนึงในเรื่องนี้ให้มาก การจัด การวางแผนครอบครัวให้โดยลึกลับจะมาในรูปของการจัดการศึกษาส่วนหนึ่ง ซึ่งเป็นหน้าที่ของกองการศึกษาผู้ใหญ่ แต่มิได้หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของกองการศึกษาผู้ใหญ่จะไปใส่หรงคุมกำเน็คแทนแพทย์ แต่ควรจะต้องให้ความคิดที่ถูกต้อง ตลอดจนจูงใจให้แก่อุใหญ่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องจำเป็นต่อการศึกษาด้านนี้เป็นอย่างรีบด่วน

ชัยวัฒน์ ปัญจพงษ์ (๒๕๑๔ : ๒๔๖) ได้กล่าวไว้ว่าในฐานะที่ประชากรเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดภาวะสืบเนื่องเนหลาย ๆ ด้าน เป็นต้นว่า ทางด้านสังคม วัฒนธรรม การศึกษา เศรษฐกิจ การให้บริการทางด้านการแพทย์ และการสาธารณสุข ความมั่นคงของประเทศ

การให้บริการของรัฐ การขยายของตัวเมือง แรงงาน ฯลฯ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อ
ต่อประชากรเอง นับตั้งแต่บุคคล ครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับประเทศ และจาก
หลักความจริงที่ว่าความรับผิดชอบเกี่ยวกับปัญหาประชากรเป็นของทุก ๆ ฝ่าย โดยเฉพาะตัว
ประชาชนเอง แต่เนื่องจากประชาชนส่วนมากขาดแคลนความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง
ประชากร ซึ่งจะช่วยให้เป็นรากฐานในการตัดสินใจที่ถูกต้อง ดังนั้นการจัดประชากรศึกษา
โดยเฉพาะด้านการวางแผนครอบครัว ให้แก่ศึกษานิเทศก์ใหญ่ไคเรียนน์ จึงมีความสำคัญ และ
มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะประชากรกลุ่มส่วนใหญ่อยู่ในวัยที่ภาวะเจริญพันธุ์สูง
และเป็นวัยที่จะช่วยลดปัญหาประชากรลงได้

✓ เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ (๒๕๑๔ : ๕๓) กล่าวว่า จากการประชุมรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงศึกษาทั่วโลก ณ กรุงเตหะราน ประเทศอิหร่าน เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๐๘
ในที่ประชุมยอมรับร่วมกันว่าการศึกษานิเทศก์ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จช่วยแก้ปัญหาการไม่รู้หนังสือได้
ถูกวิธี และได้ผลดีอีกด้วย สมมติฐานที่ยอมรับร่วมกันมีอยู่ว่าผู้ที่รู้หนังสือนั้นยอมดำรงชีวิต
ของตนได้อย่างมีความสุข และมีความคิดสร้างสรรค์ไคมากกว่าผู้ไม่รู้หนังสือ การจัดการศึกษา
นิเทศก์ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จจะสามารถช่วยแก้ปัญหาประชากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

✓ อุนตา นพคุณ (๒๕๑๔ : ๑๑) กล่าวว่า เป้าหมายในการศึกษานิเทศก์
ก็เช่นเดียวกันกับเป้าหมายการศึกษาในสาขาอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นอุดมศึกษา มัธยมศึกษา
หรือประถมศึกษา คือต่างก็ต้องการให้การศึกษาเป็นเครื่องมือช่วยในการพัฒนาสังคม
ช่วยให้สมาชิกของสังคมมีความรู้ มีสุขภาพดี มีความเป็นอยู่ดี เป็นผู้ที่มีจริยธรรม และ
ถ่ายทอดมรดกของแต่ละสังคมให้ชนรุ่นหลัง สภาพที่ประชากรมีโรคภัยไข้เจ็บ อัตราการเกิดสูง
ในขณะที่ผลิตผลต่ำ มักจะเกิดในหมู่ประชากรไม่รู้หนังสือเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นการจัดการ
ไม่รู้หนังสือที่โครงการการศึกษานิเทศก์ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จกำลังดำเนินการอยู่นี้จึงเป็นสิ่งที่ควรจะทำให้สำเร็จ
ก่อนการพัฒนาใด ๆ ดังที่ Arthur Gillete (1972 : 19) กล่าวว่าหากจะเปรียบเทียบ
การพัฒนาเป็นเรือ การไม่รู้เป็นสมอแล้ว เรือจะแล่นไปได้อย่างไรหากสมอยังทอดอยู่

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization) (1970 : 6)

ได้ให้ความหมายของการวางแผนครอบครัว คือวิธีการใช้วิธีการต่าง ๆ ควบคุมภาวะเจริญพันธุ์ เพื่อช่วยบุคคลแต่ละคน หรือคู่สามีภรรยาให้สัมพันธ์กันในจุดมุ่งหมายของเขาในการป้องกันไม่ให้มีบุตรที่ไม่ต้องการ ให้มีบุตรได้ถ้ายังไม่มี ให้มีบุตรตามจำนวนที่ปรารถนา เว้นระยะการมีบุตรตามช่วงเวลาที่ต้องการ ควบคุมเวลาแห่งการมีบุตรตามวัยที่เหมาะสมของบิดามารดา และป้องกันเด็กที่จะเกิดจากความผิดปกติทางการถ่ายทอดกรรมพันธุ์

มัลลิวี่ อุดมพันธ์ (๒๕๑๓ : ๔๓) ได้ให้ความหมายของการวางแผนครอบครัว คือการจำกัดบุตร และเว้นระยะการมีบุตรให้เหมาะสมแก่ฐานะของครอบครัว และสุขภาพอนามัยของมารดา

บุญสม นาวานุเคราะห์ (๒๕๑๕ : ๑๑๑ - ๑๑๑) กล่าวว่า การวางแผนครอบครัวมิได้เกี่ยวกับจำนวนเด็กเกิดแต่เพียงอย่างเดียว แต่จะเกี่ยวพันกับความสามารถของแต่ละครอบครัวในอันที่จะเลี้ยงดูเด็กด้วย

นันทวัน ไตรยเทพ (๒๕๑๕ : ๔๑ - ๔๓) กล่าวว่า ในประเทศอิหร่านก็หาทางจัดการไม่รู้หนังสือ ในหมู่สตรีชนบท โดยจัดโครงการการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ ซึ่งทำให้หมู่สตรีที่ไม่รู้หนังสือได้รู้หนังสือมากขึ้น และสามารถทำให้ประชากรในชนบทปรับปรุงสภาพชีวิตประจำวันได้ดีขึ้น เมื่อผู้หญิงชนบทมีความรู้ดีขึ้น ก็ย่อมทำให้ตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนครอบครัว นึกถึงการรักษาสุขภาพของตัวเองและสมาชิกในครอบครัว นึกถึงสิทธิต่าง ๆ ซึ่งพึงได้รับตามกฎหมาย และคงไม่เพิกเฉยปล่อยชีวิตของตนเองให้ล่องลอยไปตามยถากรรม

งานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

งานวิจัยการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๑๔ ซึ่งเป็นปีที่เริ่มโครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จนั้น ได้มีคณะกรรมการประเมินผล เพื่อทำวิจัยโครงการทดลองโดยการใช้กลุ่มทดลองเป็นกลุ่มตัวอย่าง

จากผู้เรียน ๒๕๒ คน จากโรงเรียนผู้ใหญ่วัยเบ็ดเสร็จ ๒๐ โรง ในจังหวัดลำปาง และจังหวัดแพร่ ส่วนกลุ่มควบคุมคือ กลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาผู้ใหญ่จากโรงเรียนที่สอนตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหลักสูตรเดิม ๒ โรงเรียน ในจังหวัดลำปาง และแพร่ จังหวัดละ ๑ โรง

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล ได้แก่

- แบบทดสอบความสามารถในการอ่าน
- แบบทดสอบความสามารถในการคิดเลข
- แบบวัดทัศนคติและความคิดเห็นในเรื่องการห้ามทาหมาก การอนามัย

และการวางแผนครอบครัว เศรษฐกิจ และหน้าที่พลเมือง โดยสัมภาษณ์นักศึกษาผู้ใหญ่ตอบ "เห็นด้วย" หรือ "ไม่เห็นด้วย"

มีการเก็บรวบรวมข้อมูล ๒ ครั้ง คือครั้งแรกเมื่อเริ่มเปิดสอนและครั้งหลังเมื่อสิ้นสุดการสอน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความแตกต่างระหว่างการสอนครั้งแรกและครั้งหลัง แล้วหาค่าเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่ม ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบค่า t สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ดังนี้

✓ ความสามารถในการอ่าน

๑. นักศึกษาผู้ใหญ่ในโครงการเบ็ดเสร็จมีความสามารถสูงกว่ากลุ่มควบคุมซึ่งสอนตามหลักสูตรเดิม (การศึกษาขั้นมูลฐาน) แต่ความแตกต่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
๒. ความสามารถในการอ่านของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพิ่มขึ้นจากค่าเฉลี่ย ๓.๕๕ ในการทดสอบครั้งแรกเป็น ๖.๕๒ ในการทดสอบครั้งหลัง
๓. ความสามารถในการอ่านโดยเฉลี่ย เมื่อสิ้นสุดโครงการแล้วอยู่ในระดับ ๖.๕๒ แสดงว่านักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จโดยเฉลี่ย มีความสามารถในการอ่านประโยชน์ ๆ ได้เท่านั้น

ความสามารถในการคิดเลข

๑. ความสามารถในการคิดเลขของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ สูงกว่า กลุ่มควบคุม ระหว่างค่าความเฉลี่ย ๖.๕๓ กับ ๔.๘๗ แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๒. การสอนตามหลักสูตรโครงการ ทำให้ความสามารถทางการคิดเลขสูงขึ้น คือจากระดับค่าความเฉลี่ย ๓.๗๕ เป็น ๖.๕๓

๓. ความสามารถในการคิดเลขโดยเฉลี่ยเมื่อสิ้นสุดโครงการอยู่ในระดับ ๖.๕๓ หมายความว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มีความสามารถคิดโจทย์เลข บวก ลบ อย่างง่าย ๆ ได้

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เปลี่ยนแปลงทัศนคติไปมาก กล่าวคือ ในจำนวนความคิดเห็น ๒๒ ข้อ ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงทัศนคติไปในทางที่ต้องการอย่างมีนัยสำคัญถึง ๑๘ ข้อ ส่วนอีก ๔ ข้อ ผู้เรียนมีทัศนคติที่ถูกต้องอยู่แล้วตั้งแต่ต้น จึงมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการประเมินผลดังกล่าวแสดงว่า การสอนตามโครงการทำให้นักศึกษาผู้ใหญ่มีความสามารถในการอ่าน และคิดเลขที่พอสมควร และเปลี่ยนแปลงทัศนคติไปในทางที่ต้องการ (อ้างอิงจาก สมประสงค์ วิทย์เกียรติ, ๒๕๑๔ : ๑๐๔ - ๑๐๖)

ในปีพหุศักราช ๒๕๑๗ สมทรง อัครกุล (อ้างอิงจาก สมประสงค์ วิทย์เกียรติ, ๒๕๑๔ : ๑๐๖) นิสิตปริญญาโท คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ทำการวิจัยเรื่อง ระดับการรู้หนังสือของผู้สำเร็จตามโครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

วัตถุประสงค์ของการทำวิจัย เพื่อศึกษาระดับการรู้หนังสือของผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ และเปรียบเทียบระดับการรู้หนังสือของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษา ๔ ว่าแตกต่างกันหรือไม่ เทียบเท่ากับระดับการรู้หนังสือของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาชั้นใด โดยใช้ผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

จังหวัดขอนแก่น จำนวน ๕๐ คน และสํานักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒, ๓ และ ๔ จากโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอมะนัง ขอนแก่น กลุ่มละ ๒๐๐ คน รวบรวมข้อมูลด้วยแบบทดสอบมาตรฐานวิชาเลขคณิตฉบับที่ ๑ ก. ฉบับที่ ๒ ก. และวิชาภาษาไทย ของกองการประถมศึกษา กรมสามัญศึกษา ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง ๐.๘๗๗, ๐.๙๕๕ และ ๐.๘๕๔ ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตรวจสอบค่า t ที่ระดับความเชื่อมั่น ๕๕ % ผลการวิจัยพบว่า ระดับการรู้หนังสือของผู้สำเร็จตามโครงการ ค่ากว่าผู้สำเร็จชั้นประถมปีที่ ๔ แต่สูงกว่าผู้สำเร็จชั้นประถมปีที่ ๓ และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายวิชาปรากฏว่ามีความรู้วิชาภาษาไทย ใกล้เคียงกับนักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมปีที่ ๔ แต่ความรู้วิชาเลขคณิตต่ำกว่า

ในปีเดียวกัน กุหลาบ หวังศิริกุล (อ้างอิงจาก สมประสงค์ วิทยเกียรติ, ๒๕๑๔ : ๑๐๗) นิสิตปริญญาโท คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคงอยู่ของการรู้หนังสือของผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคงอยู่ของการรู้หนังสือของผู้สำเร็จตามโครงการไปแล้ว ๓ ปี เปรียบเทียบกับความคงอยู่ของการรู้หนังสือของผู้สำเร็จชั้นประถมปีที่ ๔ ไปแล้ว ๓ ปี และศึกษาว่าที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านจะมีอิทธิพลต่อความคงอยู่ของการรู้หนังสือของผู้สำเร็จตามโครงการ และผู้จบชั้นประถมปีที่ ๔ หรือไม่ ตัวอย่างประชากรคือ ผู้สำเร็จตามโครงการจากจังหวัดลำปาง และแพร่ ปีการศึกษา ๒๕๑๔ และผู้สำเร็จชั้นประถมปีที่ ๔ ปีการศึกษา ๒๕๑๔ จากโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง และแพร่ จำนวนกลุ่มละ ๑๕๐ คน รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามวิชาเลขคณิต และวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยง (Reliability Co - Efficient) เป็น ๐.๙๕ และ ๐.๘๕๕ ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยร้อยละส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมี ๓ ตัวประกอบ

(2x2x2 Factorial Design) คือประเภทการศึกษา การมีที่อ่านหนังสือพิมพ์ และวิชาตามลำดับ ผลการวิจัยพบว่าผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการมีความคงอยู่ของการรู้หนังสือต่ำกว่าผู้จบชั้นประถมศึกษา ๔ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 2.0๕ ผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการ และผู้สำเร็จชั้นประถมศึกษา ๔ ที่อยู่ในถิ่นที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน มีความคงอยู่ของการรู้หนังสือสูงกว่าผู้อยู่ในถิ่นที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๐๑

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๑๗ : ๓๐ - ๕๑)

ได้ทำรายการไม่รู้หนังสือในประเทศไทย เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๑๗ จากการสำรวจพบว่า อายุของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนสายสามัญ ที่มีอายุตั้งแต่ ๓๐ ปีขึ้นไป มีเพียงร้อยละ ๓.๕ จากข้อมูลทั้งหมดได้ ร้อยละ ๗.๒ ของจำนวนนักศึกษาที่มีอยู่จริง เมื่อเทียบกับนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีอายุดังกล่าวมีถึงร้อยละ ๔๑ จากข้อมูลที่ได้รวบรวมมาร้อยละ ๗.๕ ของจำนวนนักศึกษาที่มีอยู่จริง แสดงว่าการจัดการศึกษาผู้ใหญ่โดยให้สูงอายุเข้าเรียนแล้ว การจัดการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จน่าจะทำได้ผลดีกว่าการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ

งานวิจัยด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัว

เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๑๐ วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ (๒๕๑๑ : ๓๕๕ - ๓๕๘)

ได้สำรวจถึงความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติของประชาชนที่มีต่อการวางแผนครอบครัว

ที่อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี พบว่า

๑. สตรีส่วนใหญ่ ๗ ใน ๑๐ คน ไม่ต้องการจะมีบุตรอีก ซึ่งจำนวนนี้ ก็เปลี่ยนแปลงไปตามจำนวนบุตรที่มีอยู่แล้ว ส่วนมากผู้มีบุตรมากไม่ต้องการจะมีบุตรอีก ส่วนผู้ที่ยังไม่มีบุตร หรือมีบุตรน้อย ก็ยังต้องการจะมีบุตรอีกต่อไป

๒. สตรี ๒ ใน ๕ คน พร้อมทั้งจะรับเอาวิธีการวางแผนครอบครัวมาใช้

✓ ตอมานในปีพุทธศักราช ๒๕๑๑ นายแพทย์เอ็ดวิน บี แมคคาเนียล (Edwin B Mc Danial, 2511 : 363 - 366) แห่งโรงพยาบาลแมคคอร์มิค จังหวัดเชียงใหม่ ได้ทำโครงการสำรวจ เรียกว่า Family Planning Survey ในหมู่บ้านปง อำเภอมะแตง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างคือสตรีอายุระหว่าง ๑๕ - ๔๕ ปี แต่งงานแล้ว และกินอยู่กับสามี วัตถุประสงค์ของการสำรวจคือ

๑. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว

- ๑.๑ สตรีร้อยละ ๔๕ ออกความเห็นว่าการครอบครัวยุคที่สี่ควรจะมีลูกไม่เกิน ๓ - ๔ คน และ ๒ ใน ๓ คน บอกว่าควรให้ลูกห่างกัน ๑ - ๓ ปี
- ๑.๒ สตรีร้อยละ ๔๖ เห็นชอบกับการวางแผนครอบครัว และมากกว่าครึ่ง เคยปรึกษากับสามีในเรื่องนี้
- ๑.๓ สตรีที่ให้สัมภาษณ์ส่วนมากไม่เชื่อว่าการมีลูกน้อย หรือมีลูกห่างกันขึ้นอยู่ กับโชคชะตา

๒. ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว

- ๒.๑ ไม่มีสตรีสักคนเคยทราบเรื่อง ช่วงระยะเวลาของรอบประจำเดือน
- ๒.๒ มีไม่กี่คนที่ทราบถึงวิธีคุมกำเนิดอย่างใดอย่างหนึ่ง

๓. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ และการขอความช่วยเหลือเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว

- ๓.๑ สตรีร้อยละ ๔๗ แสดงความต้องการ คำแนะนำและความช่วยเหลือ ในการวางแผนครอบครัว
- ๓.๒ สตรีร้อยละ ๔๗ ลงความเห็นว่ารัฐบาลควรให้ความรู้และความช่วยเหลือ เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว

มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๑๕ : ๖๓๐)

ได้วิเคราะห์ลักษณะบางประการของผู้มารับบริการในการวางแผนครอบครัว พบว่า

- ร้อยละ ๔๐ ของผู้มารับบริการเป็นชาวชนบท
- ร้อยละ ๖๔ ของผู้มารับบริการมาจากครัวเรือนเกษตร
- มากกว่าร้อยละ ๕๐ ของผู้มารับบริการมีระดับการศึกษาไม่เกิน

ชั้นประถมศึกษาที่ ๔

- ร้อยละ ๔๐ ของผู้มารับบริการไม่เคยใช้วิธีการวางแผนครอบครัว

ใด ๆ มาก่อน

- มากกว่าร้อยละ ๕๐ ของผู้มารับบริการทราบถึงบริการการวางแผนครอบครัวจากคำบอกเล่าต่อๆ กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากญาติพี่น้องและเพื่อนฝูง

และจากการสำรวจของกระทรวงสาธารณสุข (๒๕๑๖ : ๙๔) ได้ทำการสำรวจทั่วไปพบว่า กลุ่มบุคคลที่มีจำนวนบุตรมาก และมีปัญหาในเรื่องการดำรงชีวิตนั้นอยู่ในกลุ่มซึ่งมีการศึกษาค่ำ และจากการวิเคราะห์ลักษณะบางประการของผู้มารับบริการวางแผนครอบครัวพบว่า ร้อยละ ๔๐ มาจากชนบท ร้อยละ ๕๐ สำเร็จไม่เกินชั้นประถมศึกษาที่ ๔

ตามรายงานของกระทรวงสาธารณสุข เกี่ยวกับการสำรวจทัศนคติของประชาชนด้านการวางแผนครอบครัวที่จังหวัดขอนแก่น ซึ่งนายแพทย์กระแส ชนะวงศ์ (๒๕๑๖ : ๔๓ - ๔๕) ได้รวบรวมผลการสำรวจ ปรากฏว่า

- ร้อยละ ๔๐ ของประชากร เคยรู้เรื่องการคุมกำเนิดมาก่อน
- ร้อยละ ๘๒ ของประชากร เห็นด้วยกับการคุมกำเนิดเป็นสิ่งจำเป็น

สำหรับครอบครัว

- ร้อยละ ๘๕ ของประชากร ให้ความเห็นว่าควรให้ภรรยาเป็นผู้คุมกำเนิด

- ร้อยละ ๗๖ ของประชากร ไม่เห็นด้วยกับการคุมกำเนิด

เมื่อเริ่มแต่งงาน

- ร้อยละ ๘๗ ของประชากร เห็นด้วยกับการเผยแพร่การคุมกำเนิด โดยผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ

- ร้อยละ ๔๐ ของประชากร คิดว่าถ้าต้องไปรับบริการควรไปโรงพยาบาล หรือไปที่สถานอนามัย

เมื่อเดือน กันยายน ๒๕๑๖ เรืองอุไร ศรีนิลทา และอรวินท์ เหมะศิลป์ (๒๕๑๔ : ๒๕ - ๓๑) ได้ทำการวิจัยเรื่องความรู้ และการปฏิบัติของผู้นำสตรีชนบทในเรื่องประชากร และการวางแผนครอบครัว กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้นำสตรีจำนวน ๓๐ คน จากชนบท ๕ จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และผู้นำสตรี จำนวน ๓๗ คน จากชนบทใน ๔ จังหวัดภาคใต้ สตรีส่วนใหญ่มีอาชีพทางเกษตร และสำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษา มีเพียงร้อยละ ๔ ที่อ่านหนังสือไม่ออก ในเรื่องความรู้ ผู้วิจัยพบว่า ผู้นำสตรี มีความรอบรู้น้อยมากคือ ๗ ใน ๑๐ คน ในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเกือบทุกคน ในกลุ่มภาคใต้ ไม่ทราบช่วงเวลาที่ใช้ลูก ประมาณ ๕ ใน ๑๐ คน ของทั้ง ๒ กลุ่ม ไม่ทราบการตั้งครรภ์เกิดขึ้นได้อย่างไร และ ๗ ใน ๑๐ คน ไม่ทราบว่าเมื่อไรจึงจะเรียกได้ว่าตนเองตั้งครรภ์

จากการรายงานการวิจัย (อ่ำ มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๑๔ : ๒๓๐) เรื่อง รายงานเบื้องต้น การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น โครงการเร่งรัดพัฒนาแม่และเด็กเข้ากับงานวางแผนครอบครัว ซึ่งฝ่ายประเมินผล กองอนามัยครอบครัว กรมการแพทย์และอนามัย เป็นผู้ทำการวิจัย ได้กล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า ระดับการศึกษาของประชากรมีผลต่อการปฏิบัติระหว่างตั้งครรภ์คลอดบุตร และการปฏิบัติต่อการเลี้ยงดูทารก ประชาชนส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาไม่เกินชั้นประถมศึกษา ทำให้การปฏิบัติในเรื่องครอบครัวยังต้องแก้ไขอีกมาก ประกอบกับ

ชาวชนบทมีความเชื่อกันมาแต่โบราณอย่างลึก ๆ เช่นการออกหาอาหารแสดงในระหว่างตั้งครรภ์ ทำให้ความสมบูรณ์ทางสุขภาพและอนามัยของชาวชนบทอยู่ในระดับต่ำ

← สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (Suchart Prasithrathsint, 1971 : 342)

ได้ทำการวิจัยเรื่อง Economic and Fertility Behaviors of the Rural People in Thailand เพื่อขอรับปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัย Brown การวิจัยได้พบว่าระดับการศึกษาของชาวชนบทไทยมีอิทธิพลต่อความรู้ ทักษะและการปฏิบัติ กลุ่มผู้มีการศึกษาสูงมีแนวโน้มจะมีความรู้มากกว่า มีทัศนคติดีกว่า และพฤติกรรมการคุมกำเนิดมากกว่า และจากการวิจัยฉบับเดียวกันยังพบว่าผู้รู้เรื่องคุมกำเนิดมักจะมีทัศนคติที่ดี และผู้ที่มีทัศนคติดีมักจะปฏิบัติ การคุมกำเนิดมากกว่าผู้ที่มีทัศนคติไม่ดีต่อการคุมกำเนิด ซึ่งจะพิจารณาได้จากตาราง ๑

ตาราง ๑ ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติต่อการคุมกำเนิดของชาวชนบทไทย

ระดับการศึกษา	ความรู้			ทัศนคติ				การปฏิบัติ		
	รู้	ไม่รู้	รวม	เห็น กาย	ไม่เห็น กาย	แล้ว แต่	รวม	ปฏิบัติ	ไม่ ปฏิบัติ	รวม
ไม่มี	๕๑.๓	๔๘.๗	๑๐๐	๕๑.๖	๕.๓	๕๓.๑	๑๐๐	๓.๕	๙๖.๕	๑๐๐
จบ ป.๑ - ป.๓	๕๖.๔	๔๓.๖	๑๐๐	๓๑.๑	๓.๗	๔๕.๒	๑๐๐	๔.๑	๙๕.๙	๑๐๐
จบ ป.๔ และสูงกว่า	๗๕.๔	๒๔.๖	๑๐๐	๖๑.๕	๕.๘	๓๒.๗	๑๐๐	๑๘.๖	๘๑.๔	๑๐๐

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (๒๕๑๕ : ๑๐๖ - ๑๐๗) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงภาวะเจริญพันธุ์ของสตรีไทยตั้งแต่ปี ๒๕๑๓ จนถึงปัจจุบัน (๒๕๑๕) ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับการวางแผนครอบครัวได้มีการใช้คำถามสองคำที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งเชื่อมโยง

ศาสนากับการทำแท้ง คำถามสองข้อคือ "ท่านคิดว่า การคุมกำเนิดโดยวิธีทำแท้ง เป็นบาปหรือชั้ตคือสิ่งที่ห้ามฆ่าสัตว์ตัดชีวิตหรือไม่" "และการที่คุมสมรสซึ่งมีบุตรมาก แต่ไม่ต้องการจะมีบุตรเพิ่มขึ้นอีก โดยพยายามคุมกำเนิดแล้ว แต่พลาดเกิดมีครรภ์ขึ้นจึงทำแท้ง เป็นบาปหรือไม่เพราะเหตุใด" แม้ว่าสตรีส่วนใหญ่จะเห็นด้วยกับการคุมกำเนิด แต่สำหรับการทำแท้งเพื่อคุมกำเนิดนั้นสตรีส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย และคิดว่าชั้ตต่อศาสนา เกี่ยวกับสภาวะที่สตรียอมรับให้มีการทำแท้งให้พบว่าสตรีส่วนใหญ่ยอมรับทำแท้งในกรณี เมื่อสตรีถูกข่มขืน เมื่อการตั้งครรภ์เป็นอันตรายต่อสุขภาพของมารดา เมื่อคุมสมรสไม่ต้องการจะมีบุตรและไม่สามารถเลี้ยงบุตรเพิ่มขึ้นได้ แต่อย่างไรก็ตามคุมสมรสไม่ถึงครึ่งหนึ่ง เท่านั้นที่ยอมรับการทำแท้งได้ในสภาวะอย่างหนึ่งอย่างใดที่ระบุไว้ข้างต้น

ตาราง ๒ หัศนคติของหัวหน้าครอบครัวในหมู่บ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือที่มีต่อการใช่วิธีทำแท้งในสภาวะที่ครอบครัวยากจน และมีลูกมาก เพื่อคุมกำเนิด

ทัศนคติ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคเหนือ	รวม
บาป	๘๗.๔	๘๘.๓	๘๗.๘
ไม่บาป	๕.๔	๒.๑	๓.๕
ไม่ทราบ	๔.๕	๔.๘	๔.๗
ไม่ตอบ	๒.๗	๔.๘	๓.๕
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐

ที่มา : (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ, ๒๕๑๔ : ๑๐๖)

ชัยวัฒน์ บุญพงษ์ (๒๕๑๕ : ๒๖) ยังได้กล่าวเสริมอีกว่าระดับการศึกษาของคู่สมรสเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้คู่สมรสมีโอกาสรับทราบเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นคู่สมรสที่มีการศึกษาสูงมักจะมีบุตรน้อย และมีได้เท่าที่ต้องการ ซึ่งจากการศึกษาที่ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๐ สตรีแต่ละคนที่แต่งงานแล้ว และมีการศึกษาชั้นวิทยาลัย อายุ ๔๕ - ๔๙ ปี มีบุตรโดยเฉลี่ย ๑.๔ คน ขณะที่สตรีที่แต่งงานแล้ว และมีการศึกษาชั้นประถมศึกษา อายุ ๔๕ - ๔๙ ปี จะมีบุตรโดยเฉลี่ย ๓ คน และจากการศึกษาครั้งเดียวกันนี้ยังพบว่า อาชีพ และรายได้มีความสัมพันธ์ในทางปฏิภาคกลับกันกับระดับภาวะเจริญพันธุ์ กล่าวคือ ผู้มีอาชีพดีและมีรายได้สูงจะมีขนาดครอบครัวเล็กกว่าผู้ที่มีอาชีพด้อยกว่า และรายได้ต่ำกว่า

สุรัฐ ศิลปอนันต์ (๒๕๑๕ : ๓๐๗) ยังได้กล่าวอีกว่า ผลการวิจัยหลายต่อหลายประเทศ ยืนยันว่าระดับการศึกษาของแม่ (จำนวนปีที่เข้าโรงเรียน) มีความสัมพันธ์กับอัตราการอยู่รอดของทารก แม่ที่เคยได้รับการศึกษาหลายปี เด็กที่คลอดจะตายน้อยกว่าแม่ที่มิมีการศึกษาน้อยปี หรือไม่มีเลย

บุพา อุดมศักดิ์ และประภาเพ็ญ สุวรรณ (๒๕๑๗ : ๒๓๕ - ๒๔๗) ได้ทำวิจัยเรื่อง การสำรวจความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติของครู และผู้บริหารการศึกษา ระดับการศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว

ผลการสำรวจ

๑. ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว ปรากฏว่า

ครูและผู้บริหารการศึกษาส่วนมาก เคยได้ยินวิธีป้องกันการตั้งครรภ์มาแล้ว วิธีป้องกันการตั้งครรภ์แต่ละวิธี ครูและผู้บริหารการศึกษามีเป็นจำนวนร้อยละค่อนข้างสูงตอบว่า เคยได้ยิน โดยเฉพาะวิธีการทำหมัน การกินยา และการใส่ห่วง

สำหรับความรู้เกี่ยวกับการมีหรือไม่มีนโยบายประชากรของ
ประเทศไทยนั้น ครู และผู้บริหารการศึกษามากกว่าครึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ ๕๔.๗๔)
ทราบว่าประเทศไทยมีนโยบายประชากรแล้ว ครูทราบว่ามีแล้ว ร้อยละ ๖๑.๐๓ และ
ผู้บริหารทราบแล้วว่ามีร้อยละ ๕๖.๖๕

๒. หัสนคติเกี่ยวกับการสอนแผนครอบครัวของครูและผู้บริหารการศึกษา
เมื่อนำไปทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรต่าง ๆ โดยใช้ Scheffe Test
ปรากฏว่า

ก. กลุ่มครู ตัวแปรทางด้านภูมิศาสตร์ และระดับการศึกษาของครู
มีผลทำให้ครูมีทัศนคติต่อการวางแผนครอบครัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๑๐
ส่วนตัวแปรที่เป็นอายุ เพศ สถานภาพการสมรส จำนวนบุตร และจำนวนปีที่เข้ารับราชการ
ของครู ไม่มีผลทำให้ครูมีทัศนคติต่อการวางแผนครอบครัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ครูที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเห็นด้วยกับการวางแผนครอบครัว
มากกว่าครูที่อยู่ในภาคใต้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๑๐ ส่วนครูที่อยู่ในภาคอื่น ๆ ไม่พบ
ความแตกต่าง

สำหรับระดับการศึกษา ครูที่มีพื้นความรู้ปริญญาตรี หรือสูงกว่า
อนุปริญญาทางการศึกษา หรือเทียบเท่า และประกาศนียบัตรทางการศึกษา จะมีทัศนคติต่อ
การวางแผนครอบครัวไปในทางเห็นด้วยมากกว่าครูที่มีพื้นความรู้ต่ำกว่าประกาศนียบัตร
ทางการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๑๐

ข. กลุ่มผู้บริหารการศึกษา ตัวแปรทางด้านภาคทางภูมิศาสตร์
และจำนวนบุตรมีผลทำให้ผู้บริหารมีทัศนคติต่อการวางแผนครอบครัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ที่ระดับ .๑๐ ส่วนตัวแปรที่เป็นระดับการศึกษา อายุ เพศ สถานภาพการสมรส และ
จำนวนปีที่รับราชการ ไม่มีผลทำให้มีทัศนคติต่อการวางแผนครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ผู้บริหารการศึกษาที่อยู่ในภาคเหนือเห็นด้วยกับการวางแผนครอบครัวมากกว่า
ผู้บริหารการศึกษาที่อยู่ในภาคกลางอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนผู้บริหารที่อยู่ในภาคอื่น ๆ ไม่พบ
ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ผู้บริหารที่มีบุตร ๑ - ๓ คน และ ๓ - ๕ คน เห็นด้วยกับการวางแผน
ครอบครัวมากกว่าผู้บริหารที่มีบุตรมากกว่า ๕ คน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๑๐ ส่วนผู้บริหาร
ที่มีบุตรจำนวนอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

✓ฟิลลิปส์ (Phillips, 1972 : 20) ได้ศึกษาความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว
ของพนักงานในโรงงานทอผ้า เมืองบอมเบย์ ประเทศอินเดีย พบว่า พนักงานที่รู้หนังสือมี
แนวโน้มที่จะรู้เรื่องการวางแผนครอบครัวได้ดีกว่าผู้ไม่รู้หนังสือ และยังพบว่าผู้รู้หนังสือยังมี
ความเชื่อเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวดีกว่าผู้ไม่รู้หนังสือ

อะกาวัลลา (Agarwala, 1975 : 2) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการยอมรับในเรื่อง
การวางแผนครอบครัวระหว่างรัฐที่ยากจนกับรัฐที่ร่ำรวย ในประเทศอินเดีย พบว่า รัฐที่ร่ำรวย
จะยอมรับเรื่องการวางแผนครอบครัวดีกว่ารัฐที่ยากจน และยังได้พบว่าในท้องถิ่นที่มีการศึกษาคือ
จะยอมรับเรื่องการวางแผนครอบครัวดีกว่าท้องถิ่นที่มีการศึกษาน้อย

เฮร์ซอก (Herzog, 1966 : 190 - 203) พบว่า แม่บ้านในเมือง
Guallelaman ประเทศปาเกิสถาน ที่รู้หนังสือจะรู้จักเก็บรักษาอาหาร การบริโภคอาหาร
และรู้จักใช้ยารักษาโรคได้ดีกว่าแม่บ้านที่ไม่รู้หนังสือเลย

สมมติฐานการวิจัย

๑. กลุ่มผู้เรียน หลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ มีความรู้ด้านอนามัย และการวางแผนครอบครัวสูงกว่ากลุ่มผู้ไม่เคยเรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

๒. กลุ่มผู้เรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ มีความรู้ด้านอนามัยและ การวางแผนครอบครัวสูงกว่ากลุ่มผู้ไม่เคยเรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเพศเดียวกัน

๓. กลุ่มผู้เรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ มีความรู้ด้านอนามัยและ การวางแผนครอบครัวสูงกว่ากลุ่มที่ไม่เคยเรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเพศต่างกัน

๔. เมื่อเปรียบเทียบเพศต่างกันภายในกลุ่มเดียวกัน กลุ่มผู้เรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ และกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จมีความรู้ด้าน อนามัยและการวางแผนครอบครัวไม่แตกต่างกัน

๕. กลุ่มผู้เรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ มีความรู้ด้านอนามัยและ การวางแผนครอบครัวสูงกว่ากลุ่มผู้ไม่เคยเรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐาน ความรู้เดิมเหมือนกัน

๖. กลุ่มผู้เรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ มีความรู้ด้านอนามัยและ การวางแผนครอบครัวสูงกว่ากลุ่มผู้ไม่เคยเรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ที่มีพื้นฐานความรู้เดิมต่างกัน

๗. เมื่อเปรียบเทียบพื้นฐานความรู้เดิมต่างกันภายในกลุ่มเดียวกัน กลุ่มผู้เรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ และกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ มีความรู้ด้านอนามัย และการวางแผนครอบครัวแตกต่างกัน

๘. กลุ่มผู้เรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ มีทัศนคติด้านอนามัยและ การวางแผนครอบครัวดีกว่ากลุ่มผู้ไม่เคยเรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

๑ * ๘. กลุ่มผู้เรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ มีทัศนคติด้านอนามัยและ การวางแผนครอบครัวดีกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเพศเดียวกัน

๑๐. กลุ่มผู้เรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ มีทัศนคติด้านอนามัยและ การวางแผนครอบครัวดีกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเพศต่างกัน

๑๑. เมื่อเปรียบเทียบเพศต่างกันภายในกลุ่มเดียวกัน กลุ่มผู้เรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ และกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวไม่แตกต่างกัน

๑ * ๑๒. กลุ่มผู้เรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ มีทัศนคติด้านอนามัยและ การวางแผนครอบครัวดีกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มี พื้นฐานความรู้เดิมเหมือนกัน

๑๓. กลุ่มผู้เรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ มีทัศนคติด้านอนามัยและ การวางแผนครอบครัวดีกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐาน ความรู้เดิมต่างกัน

๑ * ๑๔. เมื่อเปรียบเทียบพื้นฐานความรู้เดิมต่างกันภายในกลุ่มเดียวกัน กลุ่มผู้เรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ และกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ มีทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวแตกต่างกัน

๑๕. ความรู้ด้านอนามัย และการวางแผนครอบครัว มีความสัมพันธ์แบบ สันตรง เชิงนิมิตกับทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัว.

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ กระทำกับกลุ่มตัวอย่าง ๒ กลุ่มคือ

๑. กลุ่มผู้เรียน คือผู้สำเร็จการศึกษาด้านหลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น
ประจำปีการศึกษา ๒๕๑๕ เขตการศึกษา ๔ จำนวน ๑๓๐ คน

๒. กลุ่มผู้ไม่เคยเรียน คือผู้ที่ยังไม่เคยเรียนการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น
แต่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีสำรวจที่จะขอเข้าเรียนหลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น
ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๐ ในเขตการศึกษา ๔ จำนวน ๑๑๐ คน

เกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

๑. เลือกจังหวัดที่ใช้เป็นตัวแทนของจังหวัดในเขตการศึกษา ๔ โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย
(Simple Random Sampling) ได้ ๓ จังหวัดคือ จังหวัดแพร่ ลำปาง และเชียงใหม่
จากจำนวน ๗ จังหวัด

๒. สุ่มหมู่บ้านที่เปิดการสอนหลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ในปีการศึกษา ๒๕๑๕
และจะเปิดการสอนต่อในปีการศึกษา ๒๕๒๐ โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random
Sampling) จากจังหวัดที่สุ่มได้ในตอนแรก จังหวัดละ ๔ หมู่บ้าน

๓. สุ่มผู้เรียน และผู้ไม่เรียน จากหมู่บ้านที่สุ่มได้ โดยใช้วิธีสุ่ม โดยใช้วิธี
Systematic Random Sampling ซึ่งจะกระจายละเอียดได้จาก ตาราง ๓, ๔ และ ๕

ตาราง ๓ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง แยกตาม จังหวัด และหมู่บ้าน

จังหวัด	หมู่บ้าน	ผู้เรียน	ผู้ไม่เรียน	รวม
แพร่	ที่ ๑	๑๐	๑๐	๒๐
	ที่ ๒	๑๓	๕	๑๘
	ที่ ๓	๑๐	๖	๑๖
	ที่ ๔	๑๑	๑๑	๒๒
ลำปาง	ที่ ๑	๕	๕	๑๐
	ที่ ๒	๑๒	๑๐	๒๒
	ที่ ๓	๑๐	๑๒	๒๒
	ที่ ๔	๑๐	๔	๑๔
เชียงใหม่	ที่ ๑	๑๓	๑๐	๒๓
	ที่ ๒	๕	๔	๑๑
	ที่ ๓	๑๑	๕	๑๖
	ที่ ๔	๑๒	๔	๑๖
รวม	๑๖	๑๓๐	๑๑๐	๒๔๐

ตาราง ๔ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง แยกตามเพศ

กลุ่มตัวอย่าง	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
ผู้เรียน	๕๔	๗๖	๑๓๐
ผู้ไม่เคยเรียน	๔๓	๖๗	๑๑๐
รวม	๙๗	๑๔๓	๒๔๐

ตาราง ๕ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง แยกตามระดับพื้นฐานความรู้เดิม

กลุ่มตัวอย่าง	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
ผู้เรียน	๗๑	๕๙	๑๓๐
ผู้ไม่เคยเรียน	๖๑	๔๙	๑๑๐
รวม	๑๓๒	๑๐๘	๒๔๐

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ ได้ใช้แบบทดสอบ ๒ ฉบับคือ

๑. แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับอนามัยและการวางแผนครอบครัว
๒. —แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับอนามัยและการวางแผนครอบครัว

แบบทดสอบและแบบสอบถามทั้ง ๒ ฉบับ ได้สร้างขึ้นตามลำดับขั้น ดังนี้

๑. อ่านทฤษฎี หนังสือ และค้นคว้าผลงานวิจัยจากปริญานีพนธ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเอกสารต่าง ๆ เช่น หนังสือแบบเรียน การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ คู่มือครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ เป็นต้น
๒. อาศัยวิธีการสร้างพฤติกรรมวิกฤต (Critical Incident Technique) โดยสนทนากับผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับอนามัยและการวางแผนครอบครัว
๓. นำความรู้ที่ได้จากข้อ ๑ และข้อ ๒ มาสร้างเป็นแบบทดสอบและแบบสอบถามวัดความรู้ ทัศนคติ, เกี่ยวกับอนามัย และการวางแผนครอบครัว

คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

X ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบและแบบสอบถาม ๒ ฉบับที่สร้างขึ้นไปทดลองกับผู้ที่เคยเรียนและผู้ที่ไม่เคยเรียนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ที่จังหวัดอุดรธานี จำนวน ๔๐ คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบ และแบบสอบถาม

๑. แบบทดสอบเกี่ยวกับความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัว กำหนดให้ผู้ตอบตอบตามความรู้ที่เคยประสบมาเกี่ยวกับอนามัย และการวางแผนครอบครัว โดยให้ผู้ตอบพิจารณาจากข้อความที่ผู้วิจัยได้อ่านให้ฟังแต่ละข้อ แล้วจึงทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบคำตอบที่คิดว่าถูกต้องที่สุดลงในกระดาษคำตอบ ทั้งตัวอย่าง

(๑) ในขณะนี้ประชาชนของประเทศไทยเป็นอย่างไร

- (ก) เกิดเพิ่มขึ้น (ข) เกิดน้อยลง (ค) การเกิดกับการตายพอ ๆ กัน

ผู้วิจัยนำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน โดยตอบถูกให้ ๑ คะแนน ตอบผิดให้ ๐ คะแนน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ดังนี้

ก. วิเคราะห์แบบทดสอบรายข้อ (Item Analysis) หาค่าอำนาจจำแนกและความยากง่ายเป็นรายข้อด้วยเทคนิค ๒๗% คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง ค่าความยากง่ายปานกลางไว้เป็นข้อทดสอบจริงต่อไป ผลการคัดเลือกได้ข้อทดสอบที่มีคุณภาพ จำนวน ๓๐ ข้อ จากจำนวนข้อทดสอบที่ใช้ทดลอง ๔๒ ข้อ ผลการวิเคราะห์แต่ละข้อได้จากการลงในภาคผนวก ก.

ข. ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (Reliability) ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบที่ได้รับการคัดเลือก โดยวิธีคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) สูตรที่ ๒๐ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๗๕๓๒

ค. ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เนื่องจากแบบทดสอบชุดนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากหนังสือ เอกสาร ข้อความ และบทความต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งยังได้ยึดเนื้อหาของแบบเรียนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเป็นหลักในการเขียนข้อคำถาม ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงคาดว่าข้อสอบชุดนี้มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

๒. แบบสอบถาม ที่สนใจเกี่ยวกับค่านิยม และการวางแผนครอบครัว กำหนดให้ผู้ตอบตอบตามความรู้สึก และความคิดเห็นที่มีต่อค่านิยมและการวางแผนครอบครัว โดยให้ผู้ตอบพิจารณาจากข้อความที่ผู้วิจัยอ่านให้ฟัง และเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามความรู้สึก และความคิดเห็นของตน ดังตัวอย่าง

(๐) ประชาชนทำหมันกันมากต่อไปประเทศจะมีแต่คนแก่.....

(๐๐) การคุมกำเนิดช่วยให้ประชาชนมีฐานะดีขึ้น.....

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย

เกณฑ์การให้คะแนน การให้คะแนนจะเป็น ๑ กับ ๐ ในช่อง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีความหมายในเชิงนิมิต (Positive) และจะเป็น ๐ กับ ๑ ในช่อง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีความหมายในเชิงนิเสธ (Negative) ผู้วิจัยได้นำผลจากการตรวจให้คะแนนมาวิเคราะห์ดังนี้

ก. วิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อ (Item Analysis) โดยคัดเลือกเฉพาะผู้ที่ให้คะแนนสูงสุดลงมา ๒๕ % และต่ำสุดขึ้นไป ๒๕ % ของจำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด มาวิเคราะห์ โดยถือเป็นกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ ใช้ t - test ตรวจสอบเป็นรายข้อ และคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติตั้งแต่ระดับ .๐๕ ขึ้นไป. ปรากฏว่าคัดเลือกไว้ได้ ๒๒ ข้อ จากจำนวน ๓๗ ข้อ ผลการวิเคราะห์แต่ละข้อได้จากการวางในภาพผนวก ก.

ข. ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ได้รับการคัดเลือก จำนวน ๒๒ ข้อ โดยวิธี คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson). สูตรที่ ๒๐ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๗๖๔๔

ค. ความเที่ยงตรง (Validity) ข้อคำถามที่ใช้ในแบบทดสอบชุดนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาจากผลงานการวิจัย และเอกสารเกี่ยวกับอนามัย และการวางแผนครอบครัว ประกอบกับการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญอย่างละเอียด จึงถือได้ว่าแบบสอบถามชุดนี้มี Face Validity นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างภายใน (Intra - Test Validity) ของแบบสอบถาม ซึ่งใช้วิธีวิเคราะห์หาข้อคำถามเป็นรายข้อ เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก ของข้อคำถามแต่ละข้อ ทั้งนี้โดยการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ กลุ่มละ ๒๕ % ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และใช้อัตราส่วนวิกฤติ t (t - ratio) เป็นค่าสถิติในการตรวจสอบ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรง ภายในสูง พอจะเชื่อถือได้

การดำเนินการสอบ

๑. ดำเนินการทดสอบกับผู้ที่เคยเรียนและผู้ที่ไม่เคยเรียน เป็นกลุ่ม โดยผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากครูผู้สอนให้นักผู้ที่จะเข้าทดสอบมาเป็นกลุ่ม ๆ
๒. ก่อนจะลงมือทดสอบผู้วิจัยได้สอบถามรายละเอียดส่วนตัวทุกคน หลังจากนั้นได้แจกกระดาษคำตอบทั้ง ~~๒๒~~๒๓ และอธิบายวิธีการทดสอบ
๓. ผู้วิจัยใช้วิธีทดสอบกับแบบทดสอบทั้ง ~~๒๒~~๒๓ โดยอ่านแบบทดสอบทั้ง ~~๒๒~~๒๓ ทีละข้อให้ผู้เข้าทดสอบฟัง พร้อมกันในกลุ่มหนึ่ง หลังจากฟังทีละข้อเสร็จเรียบร้อยแล้วให้ตอบลงในกระดาษคำตอบของแต่ละคนที่ได้แจกไปตอนแรก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. หาคะแนนเฉลี่ย ใช้สูตร (McNemar, 1959 : 16)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มตัวแปร

๒. หาค่าความแปรปรวน (Variance) หาได้จากสูตร (Ferguson, 1966 : 67)

$$s^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ s^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน กลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มตัวแปร

๓. ทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวแปร ๒ กลุ่ม โดยใช้สูตร

(McNemar, 1959 : 109)

$$Z = \frac{M_1 - M_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

เมื่อ	Z	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวแปร ๒ กลุ่ม
	M_1	แทน	ค่าเฉลี่ยของ คะแนนของกลุ่มตัวแปรตัวที่ ๑
	M_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของ คะแนนของกลุ่มตัวแปรตัวที่ ๒
	S_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของ คะแนนของกลุ่มตัวแปรตัวที่ ๑
	S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของ คะแนนของกลุ่มตัวแปรตัวที่ ๒
	N_1	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มตัวแปรที่ ๑
	N_2	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มตัวแปรที่ ๒

๔. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ใช้สูตร (Garrett, 1966 : 143)

$$r = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณของคะแนน X กับ Y
	$\sum X, \sum Y$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน X กับคะแนน Y
	$\sum X^2, \sum Y^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

X	แทน	คะแนนดิบ
ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนดิบ
ΣX^2	แทน	ผลรวมของคะแนนดิบแต่ละตัวยกกำลังสอง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
S^2	แทน	ความแปรปรวน
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
Z	แทน	ค่าสถิติในการตรวจสอบความแตกต่างของตัวแปร ๒ กลุ่ม
df	แทน	Degree of freedom.

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมาย จะดำเนินการเป็น ๓ ขั้นตอน
ดังนี้

ตอนที่ ๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างทางความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัว
ของกลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ กับความรู้ด้านอนามัย และการวางแผน
ครอบครัวของกลุ่มที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

ตอนที่ ๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างทางทัศนคติด้านอนามัย และการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ กับความรู้ด้านอนามัย และการวางแผนครอบครัวของกลุ่มที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

ตอนที่ ๓ การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัว กับทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัว

ตอนที่ ๑ การเปรียบเทียบความแตกต่าง ทางความรู้ด้านอนามัย และการวางแผนครอบครัว ของกลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ กับความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่มที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

ก. พิจารณาเปรียบเทียบกลุ่มผู้เรียนกับกลุ่มที่ไม่เคยเรียน โดยตั้งสมมุติฐานไว้ว่า กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จมีความรู้ด้านอนามัย และการวางแผนครอบครัว สูงกว่ากลุ่มที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

ตาราง ๒ เปรียบเทียบความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ กับกลุ่มที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S^2	Z
ผู้เรียน	๑๓๐	๒๐.๓๐๗๖	๒๖.๑๖๐๘	๓.๐๒๘๘ **
ผู้ที่ไม่เคยเรียน	๑๑๐	๑๘.๓๒๗๒	๒๕.๐๒๘๕	

**
P < .๐๑

Z .๐๑ = ๒.๓๓

จากตาราง ๖ แสดงว่า

กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จมีความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัว สูงกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ได้อ้างไว้

ข. พิจารณาเปรียบเทียบเพศเดียวกันระหว่างกลุ่มผู้เรียน กับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน โดยตั้งสมมุติฐานไว้ว่า กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จมีความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัว สูงกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเพศเดียวกัน

ตาราง ๗ เปรียบเทียบความรู้ด้านอนามัย และการวางแผนครอบครัว
ของกลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศชาย
กับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศชาย

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S^2	Z
ผู้เรียนเพศชาย	๕๔	๒๐.๐๓๐๐	๑๔.๓๕๔๑	* ๒.๒๓๔๕
ผู้ที่ไม่เคยเรียนเพศชาย	๕๓	๑๓.๖๕๓๖	๓๓.๕๕๕๒	

$$* P < .๐๕ \quad Z .๐๕ = ๑.๖๕$$

ตาราง ๔ เปรียบเทียบความรู้ด้านอนามัย และการวางแผนครอบครัวของกลุ่ม
ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จพิเศษหนึ่ง กับกลุ่มผู้
ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จพิเศษหนึ่ง

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S^2	Z
ผู้เรียนพิเศษหนึ่ง	๓๖	๒๐.๔๓๓๖	๓๑.๖๗๕๒	๒.๐๖๕๗ *
ผู้ที่ไม่เคยเรียนพิเศษหนึ่ง	๖๗	๑๘.๗๖๑๓	๑๘.๕๖๓๐	

* $P < .๐๕$

$Z_{.๐๕} = ๑.๖๕$

จากตาราง ๓ และตาราง ๔ แสดงว่า

กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จมีความรู้ด้านอนามัย และ
การวางแผนครอบครัว สูงกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ
เท่าเทียมกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้

ค. พิจารณาเปรียบเทียบเพศต่างกันระหว่างกลุ่มผู้เรียน กับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน
โดยตั้งสมมุติฐานไว้ว่ากลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จมีความรู้ด้านอนามัยและ
การวางแผนครอบครัวสูงกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

ตาราง ๘ เปรียบเทียบความรู้ก่อนนําย และการวางแผนครอบครัวของ
กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศชาย กับกลุ่ม
ผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศหญิง

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S^2	Z
ผู้เรียนเพศชาย	๕๔	๒๐.๐๗๐๐	๑๔.๗๕๔๑	๑.๖๗๖ *
ผู้ที่ไม่เคยเรียนเพศหญิง	๖๗	๑๔.๗๓๑๓	๑๔.๕๖๓๐	

$$* P < .๐๕ \quad Z .๐๕ = ๑.๖๕$$

ตาราง ๑๐ เปรียบเทียบความรู้ก่อนนําย และการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้เรียน
หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศหญิง กับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน
หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศชาย

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S^2	Z
ผู้เรียนเพศหญิง	๗๖	๒๐.๔๗๖	๓๑.๖๗๔๒	๒.๐๔๑๕ *
ผู้ที่ไม่เคยเรียนเพศชาย	๔๓	๑๗.๖๔๗๖	๓๓.๕๔๔๒	

$$* P < .๐๕ \quad Z .๐๕ = ๑.๖๕$$

จากตาราง ๕ และตาราง ๑๐ แสดงว่า

กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จมีความรู้ก่อนมัธยมศึกษา
การวางแผนครอบครัวสูงกว่ากลุ่มผู้ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีเพศ
ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ง. พิจารณาเปรียบเทียบเพศต่างกันภายในกลุ่มผู้เรียน และเพศต่างกัน
ภายในกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน โดยตั้งสมมุติฐานไว้ว่ากลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ
และกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีเพศต่างกัน มีความรู้ก่อนมัธยมศึกษา
และการวางแผนครอบครัวไม่แตกต่างกัน

ตาราง ๑๑ เปรียบเทียบความรู้ก่อนมัธยมศึกษาและการวางแผนครอบครัวของ
กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีเพศต่างกัน

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S^2	Z
ผู้เรียนเพศชาย	๕๔	๒๐.๐๗๐๐	๑๔.๗๔๔๑	๐.๕๐๗๔
ผู้เรียนเพศหญิง	๗๖	๒๐.๔๗๖๖	๓๑.๖๗๕๒	

ตาราง ๑๒ เปรียบเทียบความรู้ก่อนมัธยมศึกษาและการวางแผนครอบครัวของ
กลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีเพศต่างกัน

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S^2	Z
ผู้ที่ไม่เคยเรียนเพศชาย	๔๓	๑๗.๖๕๗๖	๓๓.๕๔๔๒	๐.๕๕๔๓
ผู้ที่ไม่เคยเรียนเพศหญิง	๖๗	๑๘.๗๖๑๓	๑๕.๕๖๓๐	

จากตาราง ๑๑ และตาราง ๑๒ แสดงว่า

กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ และกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ที่มีเพศต่างกัน มีความรู้ด้านอนามัย และการวางแผนครอบครัวไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ใดตั้งไว้

จ. พิจารณาเปรียบเทียบพื้นฐานความรู้เดิมของกลุ่มผู้เรียนกับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนระหว่างกลุ่มที่มีพื้นฐานความรู้เดิมเหมือนกัน โดยตั้งสมมุติฐานไว้ว่ากลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ มีความรู้ด้านอนามัย และการวางแผนครอบครัว สูงกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิมเหมือนกัน

ตาราง ๑๓ เปรียบเทียบความรู้ด้านอนามัย และการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิมเคยเรียนหนังสือมาก่อน กับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิมเคยเรียนหนังสือมาก่อน

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S^2	Z
ผู้ที่เคยเรียน	๓๑	๒๐.๘๓๐๐	๒๔.๑๘๘๕	๑.๘๐๒๕*
ผู้ที่ไม่เคยเรียน	๒๑	๑๘.๓๔๔๒	๑๖.๒๖๒๔	

$$* P < .05$$

$$Z .05 = ๑.๖๕$$

ตาราง ๑๔ เปรียบเทียบความรู้ก่อนนัย และการวางแผนครอบครัวของ
กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิม
ไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน กับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษา
ผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิมไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S^2	Z
ผู้เรียน	๕๕	๑๔.๔๔๐๐	๓๖.๒๕๐๐	๑.๕๕๘๕*
ผู้ที่ไม่เคยเรียน	๕๕	๑๓.๓๔๖๔	๒๔.๕๖๔๖	

$$* P < .๐๕$$

$$Z .๐๕ = ๑.๖๕$$

จากตาราง ๑๓ และตาราง ๑๔ แสดงว่า

กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จมีความรู้ก่อนนัยและการวางแผน
ครอบครัวสูงกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .๐๕ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีพื้นฐานความรู้เดิมเหมือนกัน ซึ่งสอดคล้อง
กับสมมุติฐานที่ได้อ้างไว้

ด. พิจารณาเปรียบเทียบพื้นฐานความรู้เดิม ของกลุ่มผู้เรียนกับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน
ระหว่างกลุ่มที่มีพื้นฐานความรู้เดิมต่างกัน โดยตั้งสมมุติฐานไว้ว่ากลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่
แบบเบ็ดเสร็จ มีความรู้ก่อนนัยและการวางแผนครอบครัวสูงกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตร
การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ที่มีพื้นฐานความรู้เดิมต่างกัน

ตาราง ๑๕ เปรียบเทียบความรู้ก่อนอ่านและ การวางแผนครอบครัวของกลุ่ม
ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ที่มีพื้นฐานความรู้เดิมเคยเรียน
หนังสือมาก่อน กับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ
ที่มีพื้นฐานความรู้เดิมไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S^2	Z
ผู้เรียนที่มีพื้นฐานเคยเรียน หนังสือมาก่อน	๓๑	๒๒.๘๓๐๐	๒๔.๑๘๘๕	** ๓.๖๒๔๔
ผู้ที่ไม่เคยเรียนที่มีพื้นฐาน เคยเรียนหนังสือมาก่อน	๔๔	๑๗.๓๔๖๘	๒๔.๕๖๔๖	

** $P < .๐๑$

$Z_{.๐๑} = ๒.๓๓$

ตาราง ๑๖ เปรียบเทียบความรู้ก่อนอ่านและ การวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้เรียน
หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิมไม่เคยเรียน
หนังสือมาก่อน กับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ
ที่มีพื้นฐานความรู้เดิมเคยเรียนหนังสือมาก่อน

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S^2	Z
ผู้เรียนที่มีพื้นฐานไม่เคยเรียน หนังสือมาก่อน	๕๘	๑๘.๔๘๐๐	๓๖.๒๕๐๐	๐.๑๕๕๓
ผู้ที่ไม่เคยเรียนที่มีพื้นฐาน เคยเรียนหนังสือมาก่อน	๖๑	๑๘.๓๔๔๒	๑๖.๒๖๒๔	

จากตาราง ๑๕ และตาราง ๑๖ แสดงว่า

กลุ่มผู้เรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิมเคยเรียนหนังสือมาก่อน มีความรู้ความชำนาญและการวางแผนครอบครัวสูงกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิมไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ได้อ้างไว้ แต่กลุ่มผู้เรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิมไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน มีความรู้ความชำนาญและการวางแผนครอบครัวไม่แตกต่างกับความรู้ความชำนาญและการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิมเคยเรียนหนังสือมาก่อน ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐานที่ได้อ้างไว้

ข. พิจารณาเปรียบเทียบพื้นฐานความรู้เดิมของกลุ่มผู้เรียน และกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนภายในกลุ่มที่มีพื้นฐานความรู้เดิมต่างกัน โดยตั้งสมมุติฐานไว้ว่ากลุ่มผู้เรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ และกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิมต่างกัน มีความรู้ความชำนาญและการวางแผนครอบครัวแตกต่างกัน

ตาราง ๑๗ เปรียบเทียบความรู้ความชำนาญและการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้เรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิมต่างกัน

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S^2	Z
ผู้เรียนที่มีพื้นฐานเคยเรียนหนังสือมาก่อน	๓๑	๒๐.๘๓๐๐	๒๔.๑๔๔๕	๑.๓๓๑๒
ผู้เรียนที่มีพื้นฐานไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน	๕๔	๑๔.๘๔๐๐	๓๖.๒๕๐๐	

ตาราง ๑๘ เปรียบเทียบความรู้ก่อนน้อมยและการวางแผนครอบครัวของ
กลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐาน
ความรู้เดิมต่างกัน

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	s^2	Z
ผู้ที่ไม่เคยเรียนที่มีพื้นฐาน เคยเรียนหนังสือมาก่อน	๖๑	๑๘.๓๔๔๒	๑๖.๒๖๒๘	๒.๑๖๕๐ *
ผู้ที่ไม่เคยเรียนที่มีพื้นฐาน ไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน	๔๘	๑๗.๓๔๖๘	๒๔.๕๖๔๖	

$$* P < .๐๕ \quad Z .๐๕ = ๑.๘๖$$

จากตาราง ๑๗ และตาราง ๑๘ แสดงว่า

กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิมต่างกัน
มีความรู้ก่อนน้อมยและการวางแผนครอบครัวไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้
แต่กลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิมต่างกัน
มีความรู้ก่อนน้อมยและการวางแผนครอบครัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕
ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้

ตอนที่ ๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างทางทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัว
ของกลุ่มเรียนหลักสูตรการศึกษานานาชาติใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ กับทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัว
ของกลุ่มที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานานาชาติใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

ก. พิจารณาเปรียบเทียบกลุ่มเรียน กับกลุ่มที่ไม่เคยเรียนทั้งกลุ่ม โดยตั้ง
สมมติฐานไว้ว่า กลุ่มเรียนหลักสูตรการศึกษานานาชาติใหญ่แบบเบ็ดเสร็จมีทัศนคติค่านิยมและการ
วางแผนครอบครัว ดีกว่ากลุ่มที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานานาชาติใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

ตาราง ๑๘ เปรียบเทียบทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัวของกลุ่มเรียน
หลักสูตรการศึกษานานาชาติใหญ่แบบเบ็ดเสร็จกับกลุ่มที่ไม่เคยเรียนหลักสูตร
การศึกษานานาชาติใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S^2	Z
ผู้เรียน	๑๓๐	๑๒.๗๐๐๐	๗.๖๖๗๒	๒.๘๕๐๑ **
ผู้ที่ไม่เคยเรียน	๑๑๐	๑๑.๒๗๒๗	๑๘.๒๗๓๕	

$$** P < .๐๑$$

$$Z .๐๑ = ๒.๓๓$$

จากตาราง ๑๘ แสดงว่า

กลุ่มเรียนหลักสูตรการศึกษานานาชาติใหญ่แบบเบ็ดเสร็จมีทัศนคติค่านิยม และ
การวางแผนครอบครัวดีกว่ากลุ่มที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานานาชาติใหญ่แบบเบ็ดเสร็จอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติระดับ .๐๑ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข. พิจารณาเปรียบเทียบเพศของกลุ่มเรียน กับกลุ่มที่ไม่เคยเรียนระหว่าง
กลุ่มที่มีเพศเดียวกัน โดยตั้งสมมติฐานไว้ว่า ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ
มีทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัวดีกว่าผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ
เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเพศเดียวกัน

ตาราง ๒๐ เปรียบเทียบทัศนคติค่านิยม และการวางแผนครอบครัวของกลุ่มเรียน
หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศชาย กับกลุ่มที่ไม่เคยเรียน
หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศชาย

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S^2	Z
ผู้เรียนเพศชาย	๕๔	๑๒.๘๕๐๐	๓.๘๔๕๕	๐.๙๙๑๔
ผู้ที่ไม่เคยเรียนเพศชาย	๔๓	๑๒.๒๐๙๓	๑๕.๖๔๕๖	

ตาราง ๒๑ เปรียบเทียบทัศนคติค่านิยม และการวางแผนครอบครัวของกลุ่มเรียน
หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศหญิง กับกลุ่มที่ไม่เคยเรียน
หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศหญิง

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S^2	Z
ผู้เรียนเพศหญิง	๓๖	๑๒.๕๘๒๑	๑๐.๔๓๑๔	๒.๘๘๒๓**
ผู้ที่ไม่เคยเรียนเพศหญิง	๖๗	๑๐.๖๙๑๖	๒๐.๙๓๖๐	

** $P < .๐๑$

$Z_{.๐๑} = ๒.๓๓$

จากตาราง ๒๐ และตาราง ๒๑ แสดงว่า

กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศชายมีทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัวไม่แตกต่างกับกลุ่มที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศชาย ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศหญิงมีทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัวดีกว่ากลุ่มที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ค. พิจารณาเปรียบเทียบเพศต่างกันระหว่างกลุ่มผู้เรียนกับกลุ่มที่ไม่เคยเรียน โดยตั้งสมมติฐานไว้ว่ากลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จมีทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัวดีกว่ากลุ่มที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ เมื่อเปรียบเทียบเพศต่างกัน

ตาราง ๒๒ เปรียบเทียบทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศชายกับกลุ่มที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศหญิง

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S^2	Z
ผู้เรียนเพศชาย	๕๔	๑๒.๘๕๐๐	๓.๘๔๕๕	๓.๕๑๗๕ **
ผู้ที่ไม่เคยเรียนเพศหญิง	๖๗	๑๐.๖๗๑๖	๒๐.๔๓๖๐	

**
P < .๐๑

Z.๐๑ = ๒.๓๓

ตาราง ๒๓ เปรียบเทียบทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัวของกลุ่ม
ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศหญิงกับกลุ่มผู้
ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศชาย

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S^2	Z
ผู้เรียนเพศหญิง	๗๖	๑๒.๕๕๒๑	๑๐.๕๓๑๔	๐.๕๔๐๘
ผู้ที่ไม่เคยเรียนเพศชาย	๔๓	๑๒.๒๐๔๓	๑๕.๖๔๕๖	

จากตาราง ๒๒ และตาราง ๒๓ แสดงว่า

กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศชาย มีทัศนคติค่านิยม
และการวางแผนครอบครัวดีกว่ากลุ่มผู้ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศหญิง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ใดตั้งไว้ แต่กลุ่มผู้เรียนหลักสูตร
การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเพศหญิงมีทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัวไม่แตกต่างกับ
ทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัวของกลุ่มที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่
แบบเบ็ดเสร็จเพศชาย ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานที่ใดตั้งไว้

ง. พิจารณาเปรียบเทียบเพศต่างกันภายในกลุ่มผู้เรียน และเพศต่างกัน
ภายในกลุ่มที่ไม่เคยเรียน โดยตั้งสมมติฐานไว้ว่ากลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ
และกลุ่มที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติค่านิยม
และการวางแผนครอบครัวไม่แตกต่างกัน

ตาราง ๒๔ เปรียบเทียบทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัวของกลุ่มเรียน
หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จทั้งเพศต่างกัน

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S^2	Z
ผู้เรียนเพศชาย	๕๔	๑๒.๘๕๐๐	๓.๘๕๕๕	๐.๕๓๓๓
ผู้เรียนเพศหญิง	๗๖	๑๒.๕๙๒๑	๑๐.๓๓๑๔	

ตาราง ๒๕ เปรียบเทียบทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัวของกลุ่ม
ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จทั้งเพศต่างกัน

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S^2	Z
ผู้ที่ไม่เคยเรียนเพศชาย	๔๓	๑๒.๒๐๔๓	๑๕.๖๔๕๖	๑.๘๖๙๙
ผู้ที่ไม่เคยเรียนเพศหญิง	๖๗	๑๐.๖๗๑๖	๒๐.๙๓๖๐	

จากตาราง ๒๔ และตาราง ๒๕ แสดงว่า

กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ หรือกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน
หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ทั้งเพศต่างก็มีทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัว
ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

จ. พิจารณาเปรียบเทียบพื้นฐานความรู้เดิมของกลุ่มเรียนกับกลุ่มที่ไม่เคยเรียนระหว่างกลุ่มที่มีพื้นฐานความรู้เดิมเหมือนกัน โดยตั้งสมมติฐานไว้ว่ากลุ่มเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จมีทัศนคติค่านิยม และการวางแผนครอบครัวดีกว่ากลุ่มที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิมเหมือนกัน

ตาราง ๒๖ เปรียบเทียบทัศนคติค่านิยม และการวางแผนครอบครัวของกลุ่มเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ กับกลุ่มที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ที่มีพื้นฐานความรู้เดิมเคยเรียนหนังสือมาก่อน

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S^2	Z
ผู้เรียน	๗๑	๑๒.๕๓๐๐	๑๖.๐๒๓๗	๐.๗๖๑๔
ผู้ที่ไม่เคยเรียน	๖๑	๑๑.๘๓๔๔	๒๑.๖๘๔๔	

ตาราง ๒๗ เปรียบเทียบทัศนคติค่านิยม และการวางแผนครอบครัวของกลุ่มเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จกับกลุ่มที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิมไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S^2	Z
ผู้เรียน	๕๕	๑๒.๘๕๗๖	๕.๕๔๕๕	๓.๑๒๑๘ **
ผู้ที่ไม่เคยเรียน	๔๕	๑๑.๐๐๐๐	๖.๐๘๓๓	

**

p < .๐๑

Z .๐๑ = ๒.๓๓

จากตาราง ๒๖ และตาราง ๒๗ แสดงว่า

กลุ่มเรียนหลักสูตรการศึกษานานาชาติใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ และกลุ่มที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานานาชาติใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่พบพื้นฐานความรู้เดิมเคยเรียนหนังสือมาก่อน มีทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัวไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่กลุ่มเรียนหลักสูตรการศึกษานานาชาติใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่พบพื้นฐานความรู้เดิมไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน มีทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัวดีกว่ากลุ่มที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานานาชาติใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่พบพื้นฐานความรู้เดิมไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .๐๑ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ฉ. พิจารณาเปรียบเทียบพื้นฐานความรู้เดิมของกลุ่มเรียนกับกลุ่มที่ไม่เคยเรียนระหว่างกลุ่มที่พบพื้นฐานความรู้เดิมต่างกัน โดยตั้งสมมติฐานไว้ว่ากลุ่มเรียนหลักสูตรการศึกษานานาชาติใหญ่แบบเบ็ดเสร็จมีทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัวดีกว่ากลุ่มที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานานาชาติใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ที่พบพื้นฐานความรู้เดิมต่างกัน

ตาราง ๒๘ เปรียบเทียบทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัว ที่พบพื้นฐานความรู้เดิมเคยเรียนหนังสือมาก่อน กับกลุ่มที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานานาชาติใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ที่พบพื้นฐานความรู้เดิมไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S^2	Z
ผู้เรียนที่พบพื้นฐานเคยเรียนหนังสือมาก่อน	๗๑	๑๒.๕๓๐๐	๑๖.๐๒๓๗	** ๒.๕๘๗๕
ผู้ที่ไม่เคยเรียนที่พบพื้นฐานไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน	๔๕	๑๑.๐๐๐๐	๖.๐๘๓๓	

**

$p < .๐๑$

Z .๐๑

= ๒.๓๓

ตาราง ๒๔ เปรียบเทียบทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้เรียน
หลักสูตรการศึกษานานาชาติแบบเปิด เปรียบเทียบพื้นฐานความรู้เดิมไม่เคยเรียน
หนังสือมาก่อนกับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานานาชาติแบบเปิด เปรียบเทียบ
พื้นฐานความรู้เดิมเคยเรียนหนังสือมาก่อน

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S^2	Z
ผู้เรียนพื้นฐานไม่เคยเรียน หนังสือมาก่อน	๕๕	๑๒.๕๕๓๖	๕.๕๕๕๕	๑.๑๕๓๕
ผู้ที่ไม่เคยเรียนพื้นฐาน เคยเรียนหนังสือมาก่อน	๖๑	๑๑.๖๔๔๔	๒๖.๖๔๔๔	

จากตาราง ๒๔ และตาราง ๒๕ แสดงว่า

กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษานานาชาติแบบเปิด เปรียบเทียบพื้นฐานความรู้เดิมเคยเรียนหนังสือ
มาก่อน มีทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัวดีกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนพื้นฐานความรู้เดิม
ไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้อ้างไว้
แต่กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษานานาชาติแบบเปิด เปรียบเทียบพื้นฐานความรู้เดิมไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน
มีทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัวไม่แตกต่างกับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานานาชาติ
แบบเปิด เปรียบเทียบพื้นฐานความรู้เดิมเคยเรียนหนังสือมาก่อน ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานที่ได้อ้างไว้

๕. พิจารณาเปรียบเทียบพื้นฐานความรู้เดิมของกลุ่มผู้เรียนและกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน
ภายในกลุ่มพื้นฐานความรู้เดิมต่างกัน โดยตั้งสมมติฐานไว้ว่ากลุ่มผู้เรียน หรือกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน
หลักสูตรการศึกษานานาชาติแบบเปิด เปรียบเทียบพื้นฐานความรู้เดิมต่างกันมีทัศนคติค่านิยมและการวางแผน
ครอบครัวแตกต่างกัน

ตาราง ๓๐ เปรียบเทียบทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้เรียน
หลักสูตรการศึกษานานาชาติใหญ่แบบ เบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิมต่างกัน

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S^2	Z
ผู้เรียนที่มีพื้นฐานเคยเรียน หนังสือมาก่อน	๗๖	๑๒.๕๓๐๐	๑๖.๐๒๓๗	๐.๑๔๑๕
ผู้เรียนที่มีพื้นฐานไม่เคยเรียน หนังสือมาก่อน	๕๕	๑๒.๔๕๗๖	๕.๕๔๕๕	

ตาราง ๓๑ เปรียบเทียบทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้
ไม่เรียนหลักสูตรการศึกษานานาชาติใหญ่แบบ เบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิม
ต่างกัน

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S^2	Z
ผู้ที่ไม่เคยเรียนที่มีพื้นฐาน ไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน	๖๑	๑๑.๕๓๔๔	๒๑.๖๘๔๔	๑.๓๔๕๕
ผู้ที่ไม่เคยเรียนที่มีพื้นฐานไม่เคย เรียนหนังสือมาก่อน	๔๕	๑๑.๐๐๐๐	๖.๐๘๓๓	

จากตาราง ๓๐ และตาราง ๓๑ แสดงว่า

กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จและกลุ่มที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จมีพื้นฐานความรู้เดิมต่างกัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบภายในกลุ่มมีทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัวไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ ๓ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ค่านิยมและการวางแผนครอบครัวกับทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัว

โดยตั้งสมมติฐานไว้ว่า ความรู้ค่านิยม และการวางแผนครอบครัวมีความสัมพันธ์แบบเส้นตรง เชิงนิมิตกับทัศนคติค่านิยม และการวางแผนครอบครัว

ตาราง ๓๒ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความรู้ค่านิยมและการวางแผนครอบครัวกับทัศนคติค่านิยม และการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้เรียนและกลุ่มที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จ

ตัวแปร	N	r
ความรู้ค่านิยมและการวางแผนครอบครัว	๒๔๐	๐.๒๔๒๓ **
ทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัว	๒๔๐	

**

$p < .00$

$r .00 (df = ๔๓๘) = ๐.๒๓๐$

จากตาราง ๓๒ แสดงว่า

ความรู้อ่านออกเสียง และการวางแผนการอ่านมีความสัมพันธ์แบบเส้นตรง
เชิงนิเสธกับทัศนคติการอ่านออกเสียงและการวางแผนการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑
ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้อ้างไว้

ตาราง ๓๓ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความรู้อ่านออกเสียงและการวางแผนการอ่าน
กับทัศนคติการอ่านออกเสียงและการวางแผนการอ่านของกลุ่มเรียนหลักสูตร
การศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จ

ตัวแปร	N	r
ความรู้อ่านออกเสียงและการวางแผนการอ่าน	๑๓๐	๐.๒๐๖๓ *
ทัศนคติการอ่านออกเสียงและการวางแผนการอ่าน	๑๓๐	

$$* p < .๐๕ \quad r .๐๕ \quad (df = ๒๕๔) = ๐.๑๖๔$$

จากตาราง ๓๓ แสดงว่า

กลุ่มเรียนหลักสูตรการศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จมีความรู้อ่านออกเสียงและการ
วางแผนการอ่านสัมพันธ์กันแบบเส้นตรงเชิงนิเสธกับทัศนคติการอ่านออกเสียงและการวางแผนการอ่าน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้อ้างไว้

ตาราง ๓๔ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ด้านอนามัยและการวางแผน
ครอบครัว กับทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวเฉพาะกลุ่ม
ผู้ที่ได้เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จ

ตัวแปร	N	r
ความรู้ด้านอนามัย และการวางแผนครอบครัว	๑๑๐	๐.๐๒๔๔
ทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัว	๑๑๐	

จากตาราง ๓๔ แสดงว่า

กลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จมีความรู้ด้านอนามัย
และการวางแผนครอบครัวไม่สัมพันธ์กับทัศนคติด้านอนามัย และการวางแผนครอบครัวซึ่งขัดแย้ง
กับสมมุติฐานที่ตั้งไว้.

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

✓ เพื่อเปรียบเทียบความรู้ด้านอนามัย และการวางแผนครอบครัวระหว่างกลุ่มผู้เรียนกับกลุ่มผู้ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

๒. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวระหว่างกลุ่มผู้เรียนกับกลุ่มผู้ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

๓. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ กับทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้เรียนและกลุ่มผู้ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ.

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นกลุ่มที่ผู้เรียนสำเร็จหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ เขตการศึกษา ๔ ประจำปีการศึกษา ๒๕๑๔ และกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ แต่กำลังจะเข้าเรียนหลักสูตรดังกล่าวในปีการศึกษา ๒๕๒๐ จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น ๒๕๐ คน แยกเป็นกลุ่มผู้เรียน ๑๓๐ คน กลุ่มผู้ที่ยังไม่เคยเรียน ๑๒๐ คน

13

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้แบบทดสอบและแบบสอบถามรวมทั้งสิ้น ๒ ฉบับคือ

✓ แบบทดสอบวัดความรู้ด้านอนามัย และการวางแผนครอบครัว จำนวน ๓๐ ข้อ แต่ละข้อมีคำตอบให้เลือกตอบ ๓ คำตอบ เกณฑ์การให้คะแนนตอบถูกต้องให้ ๑ คะแนน ตอบผิดให้ ๐ คะแนน

๒. แบบสอบถามทัศนคติทางอารมณ์ และการวางแผนครอบครัว จำนวน ๒๒ ข้อ มีคำตอบให้ตอบตามความรู้สึกความคิดเห็น คือ "เห็นด้วย" กับ "ไม่เห็นด้วย" ผู้ที่ตอบลงในช่อง "เห็นด้วย" หรือ "ไม่เห็นด้วย" ช่องใดช่องหนึ่งลงในข้อความที่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างทางความรู้ทางอารมณ์และการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษานักเรียนใหญ่แบบเบ็ดเสร็จกับความรู้ทางอารมณ์และการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานักเรียนใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

๑๖. กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษานักเรียนใหญ่แบบเบ็ดเสร็จมีความรู้ทางอารมณ์และการวางแผนครอบครัวสูงกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานักเรียนใหญ่แบบเบ็ดเสร็จอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๑๗. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างเพศเดียวกัน พบว่า กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษานักเรียนใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ มีความรู้ทางอารมณ์และการวางแผนครอบครัวสูงกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานักเรียนใหญ่แบบเบ็ดเสร็จอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๑๘. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างเพศต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษานักเรียนใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ มีความรู้ทางอารมณ์และการวางแผนครอบครัวสูงกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานักเรียนใหญ่แบบเบ็ดเสร็จอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๑๙. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบภายในกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษานักเรียนใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ และกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานักเรียนใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ที่มีเพศต่างกัน มีความรู้ทางอารมณ์และการวางแผนครอบครัวไม่แตกต่างกัน

๒๐. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีพื้นฐานความรู้เดิมเหมือนกัน พบว่า กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษานักเรียนใหญ่แบบเบ็ดเสร็จมีความรู้ทางอารมณ์และการวางแผนครอบครัว สูงกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานักเรียนใหญ่แบบเบ็ดเสร็จอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ณ. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีพื้นฐานความรู้เดิมต่างกัน

พบว่า กลุ่มผู้เรียนการศึกษานักใหญ่แบบเบ็คเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิม เคยเรียนหนังสือมาก่อน มีความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวสูงกว่ากลุ่มผู้ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานักใหญ่แบบเบ็คเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิม ไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ แต่กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษานักใหญ่แบบเบ็คเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิม ไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน มีความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวไม่แตกต่างกับกลุ่มผู้ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานักใหญ่แบบเบ็คเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิม เคยเรียนหนังสือมาก่อน

ข. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบภายในกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษานักใหญ่แบบเบ็คเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิมต่างกัน มีความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวไม่แตกต่างกัน แต่กลุ่มผู้ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานักใหญ่แบบเบ็คเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิม เคยเรียนหนังสือมาก่อนมีความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวแตกต่างจากกลุ่มผู้ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานักใหญ่แบบเบ็คเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิม ไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตอนที่ ๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างทางทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษานักใหญ่แบบเบ็คเสร็จกับทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานักใหญ่แบบเบ็คเสร็จ

ก. กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษานักใหญ่แบบเบ็คเสร็จมีทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวดีกว่ากลุ่มผู้ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานักใหญ่แบบเบ็คเสร็จอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

ข. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างเพศเดียวกัน พบว่า กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษานักใหญ่แบบเบ็คเสร็จเพศชาย กับกลุ่มผู้ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษานักใหญ่แบบเบ็คเสร็จเพศชาย มีทัศนคติด้านอนามัย และการวางแผนครอบครัวไม่แตกต่างกัน

หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้ไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน กับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิมเคยเรียนหนังสือมาก่อน มีทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวไม่แตกต่างกัน

๕. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบภายในกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ หรือกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ ที่มีพื้นฐานความรู้เดิมต่างกันมีทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ ๓ การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัว กับทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัว

ก. ความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวมีความสัมพันธ์แบบเส้นตรงในเชิงนิพจน์ กับทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

ข. สำหรับกลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ พบว่า ความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวมีความสัมพันธ์แบบเส้นตรงในเชิงนิพจน์กับทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ค. สำหรับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ พบว่า ความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวไม่สัมพันธ์กับทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัว

อภิปรายผล

๑. การเปรียบเทียบความรู้ด้านอนามัย และการวางแผนครอบครัวของกลุ่มผู้เรียน และกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

เมื่อพิจารณาระหว่างกลุ่มผู้เรียน กับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน พบว่า ผู้เรียนมีความรู้สูงกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้อ้างไว้

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม โดยให้เพศเป็นตัวแปรก็ยังพบว่า กลุ่มผู้เรียนมีความรู้สูงกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้อ้างไว้ แต่ไม่พบความแตกต่างเมื่อเปรียบเทียบภายในกลุ่ม นั่นคือผู้เรียนหรือผู้ที่ไม่เคยเรียนที่มีเพศต่างกันมีความรู้ความรอบคอบและการวางแผนครอบครัวไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้อ้างไว้

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม โดยให้พื้นฐานความรู้เดิมเป็นตัวแปรพบว่ากลุ่มผู้เรียนมีความรู้สูงกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้อ้างไว้ และยังพบว่า กลุ่มผู้เรียนที่เคยเรียนหนังสือมาก่อนจะมีความรู้สูงกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้อ้างไว้ แต่ไม่พบความแตกต่างเมื่อเปรียบเทียบกลุ่มผู้เรียนที่ไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อนกับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนที่เคยเรียนหนังสือมาก่อน ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐานที่ได้อ้างไว้ เมื่อเปรียบเทียบภายในกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้เรียนที่เคยเรียนหนังสือมาก่อนมีความรู้ไม่แตกต่างไปจากกลุ่มผู้เรียนที่ไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐานที่ได้อ้างไว้ แต่พบว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนที่เคยเรียนหนังสือมาก่อนมีความรู้แตกต่างจากกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนที่ไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้อ้างไว้ และมีแนวโน้มว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนที่เคยเรียนหนังสือจะมีความรู้สูงกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนที่ไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน เมื่อพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่ม

ที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่ากลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเปิดเสร็จ มีความรู้ความรอบคอบและการวางแผนครอบครัวสูงกว่าผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรดังกล่าว ยิ่งเห็นได้ชัดเมื่อผู้วิจัยแยกตัวแปรออกตามเพศ (และพื้นฐานความรู้เดิม) ซึ่งจะสอดคล้องกับคำกล่าวของ ชัยวัฒน์ ปัญจพงษ์ (๒๕๑๔ : ๑๔) ที่กล่าวว่าประชาชนในชนบทส่วนใหญ่ขาดแคลนความรู้ ความเข้าใจในเรื่องอนามัย และการวางแผนครอบครัว ดังนั้นการจัดการศึกษาโดยเฉพาะด้าน การวางแผนครอบครัวให้นักศึกษาผู้ใหญ่ได้เรียนจึงมีความจำเป็น และมีความสำคัญ ซึ่งผู้

ได้เรียนแล้วจะช่วยลดปัญหาภาวะเจริญพันธุ์ได้ดีกว่าผู้ที่ยังไม่เคยเรียน ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับคำกล่าวของ เกียรติชัย พงษ์พานิช (๒๕๑๔ : ๕๓) ซึ่งกล่าวไว้ว่า การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จจะช่วยแก้ปัญหาการไม่รู้หนังสือได้ถูกวิธี และได้ผลดีกว่า สมมุติฐานที่ยอมรับร่วมกันมีอยู่ว่าผู้รู้หนังสือยอมรับการมีชีวิตของคนได้อย่างมีความสุข และมีความคิดสร้างสรรค์ ได้มากกว่าผู้ที่ไม่รู้หนังสือ การจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จจะสามารถช่วยแก้ปัญหาการเพิ่มประชากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า กลุ่มผู้เรียน หรือกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน เมื่อเปรียบเทียบเพศต่างกันภายในกลุ่ม จะพบว่า มีความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวไม่แตกต่างกัน นั่นคือ ในกลุ่มผู้เรียน หรือกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ตัวแปรเพศไม่มีอิทธิพลที่จะทำให้ความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัยวัฒน์ บัญจพงษ์ (๒๕๑๔ : ๑๔ - ๑๙) ซึ่งทำกับนักเรียนอาชีวศึกษา ซึ่งพบว่าความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวของทั้งสองเพศไม่แตกต่างกัน

ในด้านตัวแปรพื้นฐาน การศึกษาเดิมจะเห็นได้ว่ากลุ่มผู้เรียนที่มีพื้นฐานเคยเรียนหนังสือมาก่อน จะมีความรู้สูงกว่ากลุ่มที่ไม่เคยเรียนที่มีพื้นฐานไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ แสดงให้เห็นว่าผู้ที่มาเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่เคยเรียนหนังสือมาก่อนแล้ว ย่อมจะมีความรู้ในด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวสูงกว่ากลุ่มที่ยังไม่เคยเรียนที่มีพื้นฐานเดิมไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อนอย่างเห็นได้ชัด และผู้วิจัยยังพบว่าภายในกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จพื้นฐานการศึกษาเดิมต่างกันไม่มีผลทำให้ความรู้ด้านอนามัย และการวางแผนครอบครัวแตกต่างกัน ผู้ที่มีพื้นฐานเคยเรียนหนังสือมาก่อนมีแนวโน้มจะมีความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวดีกว่า ทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วเป็นไปตามสมมุติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ และสอดคล้องกับการวิจัยของ ฟิลลิปส์ (Phillips, 1972 : 20) ซึ่งได้ศึกษาความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวของ

คนงานหอผ้า เมืองบอมเบย์ ประเทศอินเดีย ผลการวิจัยพบว่า คนงานที่รู้หนังสือ จะมีความรู้เรื่องการวางแผนครอบครัวได้ดีกว่าผู้ไม่รู้หนังสือเลย นอกจากนั้นผลการวิจัย ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ จินตนา ชัยชนกุล (๒๕๑๔ : ๕๑) ซึ่งพบว่า นักศึกษาระดับ ที่มัธยมศึกษาต่างกันจะมีความรู้เรื่องประชากรศึกษากัน นักศึกษาระดับ กศ.บ.ปี ๔ จะมีความรู้เกี่ยวกับประชากรศึกษากว่านักศึกษาระดับ ป.กศ.ปี ๒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .๐๑ สำหรับการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มผู้เรียนที่มีพื้นฐานความรู้เดิมไม่เคยเรียน หนังสือมาก่อน กับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนที่มีพื้นฐานความรู้เดิมเคยเรียนหนังสือมาก่อนมีความรู้ด้าน อนามัยและการวางแผนครอบครัวไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่ก็ มีแนวโน้มว่ากลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จจะมีความรู้ดีกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ เมื่อพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ย ผู้วิจัยเห็นว่าสาเหตุที่ มีความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวไม่แตกต่างกันนั้น อาจมาจากผู้ที่ไม่เคยเรียนนั้น มีพื้นฐานความรู้เดิมเคยเรียนหนังสือมาก่อน ย่อมจะมีความรู้ ความเข้าใจ และการติดตามข่าวสาร จากสื่อมวลชนได้มากกว่าผู้ที่ไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน ส่วนสาเหตุที่กลุ่มผู้เรียนหลักสูตรการศึกษา ผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่มีพื้นฐานความรู้เดิมต่างกันมีความรู้เรื่องอนามัยและการวางแผนครอบครัว ไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้นั้น ผู้วิจัยคิดว่าเป็นเพราะผู้เรียนได้มาเรียน หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ได้รับความรู้ความเข้าใจอันถูกต้องพร้อม ๆ กัน จึงมีผลให้ความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวไม่แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามผู้เรียน ที่มีพื้นฐานความรู้เดิมดีกว่า ก็มีแนวโน้มจะรู้เรื่องอนามัยและการวางแผนครอบครัวได้ดีกว่า เมื่อพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ย

๒. เปรียบเทียบทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัว ของกลุ่มผู้เรียนและ กลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบทัศนคติระหว่างกลุ่มผู้เรียนกับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน โดยไม่แยกตัวแปรเพศ และพื้นฐานความรู้เดิม ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มผู้เรียนมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้อ้างไว้ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกองการศึกษาผู้ใหญ่ (อ้างอิงจาก สมประสงค์ วิทย์เกียรติ, ๒๕๑๔ : ๑๐๔ - ๑๐๖) ซึ่งพบว่านักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จส่วนใหญ่เปลี่ยนแปลงทัศนคติจากเดิมไปมาก ในจำนวนความคิดเห็น ๒๒ ข้อ ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ก่อการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติถึง ๑๔ ข้อ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบทัศนคติระหว่างกลุ่มผู้เรียน กับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน โดยพิจารณาตัวแปรคือเพศ พบว่ากลุ่มผู้เรียนเพศชายมีทัศนคติไม่แตกต่างจากกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนเพศชาย ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐานที่ได้อ้างไว้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเชื่อว่าอาจจะมาจากสาเหตุอิทธิพลของสื่อสารมวลชน การเผยแพร่เกี่ยวกับโครงการวางแผนครอบครัว ทั้งหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชน จึงทำให้เพศชายของทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามก็มีแนวโน้มว่ากลุ่มผู้เรียนเพศชายจะมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เรียนเพศชาย เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนกลุ่มผู้เรียนเพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างน้อยและการวางแผนครอบครัวดีกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้อ้างไว้ และยังพบว่ากลุ่มผู้เรียนเพศชายมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานเช่นกัน แต่กลุ่มผู้เรียนเพศหญิง กับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนเพศชายมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก เพศชายได้รับอิทธิพลจากการเผยแพร่ของสื่อมวลชน ทั้งหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชนมากกว่าเพศหญิง เพศหญิงนั้นมีโอกาสได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นน้อยกว่าเพศชาย จึงทำให้เพศชายถึงแม้จะไม่ได้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จมาก็ตาม ย่อมมีทัศนคติค่อนข้างน้อย และการวางแผนครอบครัวไม่แตกต่างไปจากเพศหญิงที่เรียนหลักสูตรดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มผู้เรียนเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติค่อนข้างน้อยและการวางแผนครอบครัวดีกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนเพศชาย เมื่อพิจารณาจาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย นอกจากนั้นผู้วิจัยยังพบว่า กลุ่มผู้เรียนที่มีเพศต่างกัน และกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ยุกา อุดมศักดิ์ (๒๕๑๓ : ๒๓๕ - ๒๕๗) ซึ่งทำการวิจัยกับกลุ่มครูที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า เพศไม่มีผลทำให้ครูมีทัศนคติต่อการวางแผนครอบครัวแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยจะเห็นว่าเพศชายของทั้งสองกลุ่มมีแนวโน้มจะมีทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวดีกว่าเพศหญิงของทั้งสองกลุ่ม

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบทัศนคติระหว่างกลุ่มผู้เรียนกับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน

โดยพิจารณาตัวแปรพื้นฐานความรู้เดิม พบว่า กลุ่มผู้เรียนที่มีพื้นฐานความรู้เดิมเคยเรียนหนังสือมาก่อน กับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนที่มีพื้นฐานความรู้เดิมเคยเรียนหนังสือมาก่อน มีทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากทั้งสองกลุ่มมีพื้นฐานความรู้เดิมก็มาก่อน ได้ติดตามข่าวสารการเคลื่อนไหวของสื่อมวลชน ตลอดจนการเผยแพร่ของหน่วยงานต่าง ๆ หรือมีทัศนคติอยู่แล้วจึงทำให้มีทัศนคติในด้านนี้ไม่แตกต่างกัน แต่ผู้เรียนก็ย่อมจะมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติดีกว่าผู้ที่ไม่เรียนเมื่อพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนกลุ่มผู้เรียนที่มีพื้นฐานความรู้เดิมไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน มีทัศนคติดีกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนที่มีพื้นฐานความรู้เดิมไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าทั้งสองกลุ่มมีพื้นฐานความรู้เดิมไม่ดึกมาก่อนเหมือนกัน แต่กลุ่มผู้เรียนได้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จจึงมีผลให้มีทัศนคติเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ถูกต้องและมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน เมื่อนำกลุ่มผู้เรียน กับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนมาเปรียบเทียบกันโดยให้พื้นฐานความรู้เดิมต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้เรียนที่เคยเรียนหนังสือมาก่อนจะมีทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวดีกว่ากลุ่มที่ไม่เคยเรียนที่มีพื้นฐานความรู้เดิมไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ยุกา อุดมศักดิ์ (อ้างแล้ว ๒๓๖) ซึ่งสำรวจเกี่ยวกับทัศนคติด้านการวางแผนครอบครัว

ของครูโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ระดับการศึกษามีผลทำให้ครูมีทัศนคติต่อการวางแผน
 ครอบครัวยุคแตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับผลวิจัยของ สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (๑๙๙๗ : ๓๔๒)
 ซึ่งพบว่าระดับการศึกษาของชาวชนบทไทยมีอิทธิพลต่อความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติกลุ่ม
 ผู้มีการศึกษามีแนวโน้มจะมีความรู้สูงกว่า มีทัศนคติดีกว่า และการปฏิบัติต่อการคุมกำเนิด
 ดีกว่าผู้ไม่มีระดับการศึกษาเลย ส่วนกลุ่มผู้เรียนที่มีพื้นฐานความรู้ไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน
 กับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนที่มีพื้นฐานความรู้เดิมเคยเรียนหนังสือมาก่อน มีทัศนคติด้านอนามัยและ
 การวางแผนครอบครัวไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเชื่อว่า
 กลุ่มผู้เรียนถึงแม้จะไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน แต่เมื่อได้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบ
 เบ็ดเสร็จ ย่อมได้รับความรู้ความเข้าใจอันถูกต้อง มีทัศนคติเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ต้องการ
 มีผลทำให้มีทัศนคติไม่แตกต่างไปจากกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนที่มีพื้นฐานความรู้เคยเรียนหนังสือมาก่อน
 แต่กลุ่มผู้เรียนก็มีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติดีกว่าเมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย เมื่อเปรียบเทียบ
 ภายในกลุ่มผู้เรียน หรือกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียน โดยให้พื้นฐานความรู้เดิมต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า
 พื้นฐานความรู้เดิมแตกต่างกันนั้นไม่มีผลทำให้ทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวของ
 กลุ่มผู้เรียน หรือกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้
 และยังขัดแย้งกับการวิจัยของ บุปผา อุดมศักดิ์ (อ้างแล้ว) และการวิจัยของสุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์
 (อ้างแล้ว) ผู้วิจัยเห็นว่าอาจจะมาจากสาเหตุคือ

๑. การแบ่งพื้นฐานความรู้เดิมออกเป็น ๒ ระดับ คือ เคยเรียนหนังสือ
 แต่ไม่เกิน ป.๔ กับไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน ยังไม่รัดกุมเพียงพอ ผู้ที่ไม่เคยเรียนหนังสือ
 ในโรงเรียนมาก่อน แต่ก็อาจจะอ่านออกเขียนได้ จากการที่เรียนด้วยตนเอง มีความพยายาม
 และสนใจในการติดตามข่าวสารจากสื่อมวลชน จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เผยแพร่เรื่องของการอนามัย
 และการวางแผนครอบครัว

๒. เนื่องจากการเผยแพร่ในเรื่องอนามัยและการวางแผนครอบครัว
ไปตามหมู่บ้านในชนบท ทั้งของหน่วยงานรัฐบาล และของเอกชน มีจำนวนมากมาย
ประชาชนอาจจะได้รับความรู้ความเข้าใจที่ผิดเพี้ยนกัน

อย่างไรก็ดี ถึงแม้จะไม่พบความแตกต่างเมื่อเปรียบเทียบภายในกลุ่ม
ที่มีพื้นฐานความรู้ต่างกัน แต่ก็มีความโน้มที่แสดงให้เห็นว่าผู้ที่เคยเรียนหนังสือมาก่อนจะมีทัศนคติ
ดีกว่า เมื่อพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ย

๓. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัว
กับทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัว

การวิจัยครั้งนี้พบว่า ความรู้ กับทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัว
มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้
ซึ่งทำให้เห็นได้ว่าบุคคลใดก็ตามเมื่อมีความรู้ความเข้าใจในด้านการอนามัยและการวางแผนครอบครัว
แล้วย่อมจะมีทัศนคติที่ดีต่อด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัวด้วย และสาเหตุที่ผลการวิจัย
เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ นั้น ผู้วิจัยเชื่อว่านอกจากจะได้มาจากการขยายโครงการการศึกษา
ผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จแล้ว ยังมีหน่วยงานของรัฐบาลหลายแห่ง อาทิเช่น สมาคมวางแผนครอบครัว
สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรมการแพทย์ และอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
เป็นต้น ที่ได้ร่วมมือกันเผยแพร่เกี่ยวกับด้านอนามัย และการวางแผนครอบครัวให้ประชาชนได้เข้าใจ
และรู้จักปรับปรุงชีวิตประจำวันให้ดีขึ้น การวิจัยในครั้งนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ จินตนา
ชัยธเนศวร (๒๕๑๔ : ๔๔ - ๔๕) ซึ่งได้พบว่า ความรู้เกี่ยวกับประชากรและการวางแผนครอบครัว
มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับประชากรและการวางแผนครอบครัว ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .๐๑

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

๑. ในการทำวิจัย เกี่ยวกับเรื่องอนามัย และการวางแผนครอบครัวของผู้เรียนหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ยังมีตัวแปรอยู่อีกหลายตัวแปร ที่ควรจะได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม เช่น ตัวแปรเกี่ยวกับอายุ สถานภาพสมรส อาชีพ และสภาพท้องถิ่น

๒. การอนามัยและการวางแผนครอบครัว เป็นเนื้อหาส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จ ควรจะได้มีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ในลักษณะเช่นเดียวกับการวิจัยในครั้งนี้

โดยนำเนื้อหาส่วนอื่นของหลักสูตรมาพิจารณา เช่น การทำมาหากิน หน้าที่พลเมือง เป็นต้น

๓. ในการศึกษาค้นคว้าในค่านิยม และ ~~ทัศนคติแล้ว~~ ควรจะได้ศึกษาถึงการปฏิบัติด้วย เพื่อจะได้ทราบว่าผู้ที่มีความรู้ดี มีทัศนคติดีแล้ว ^{ทัศนคติแล้ว} จะมีการปฏิบัติใดดี ^{ทัศนคติแล้ว} ได้เหมาะสมหรือไม่ ซึ่งเท่า กับเป็นการประเมินผล ว่าผู้นั้นจะเป็นคน " คิดเป็น " ตามปรัชญาของการศึกษาผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จหรือไม่นั่นเอง

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

๑. เนื่องจากผลการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้เห็นว่าผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ มีความรู้ และมีทัศนคติในค่านิยมและการวางแผนครอบครัว ดีกว่าผู้ที่ยังไม่เคยเรียน เท่ากับว่า ในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จได้รับผลดี ฉะนั้นเพื่อให้การจัดการศึกษาในค่านนี้ เป็นไป อย่างกว้างขวาง เปิดโอกาสให้ผู้ที่ยังไม่เคยเรียนซึ่งยังมีอยู่เป็นจำนวนมาก ได้มีโอกาสเข้าเรียน ในอัตราที่สูงกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน สมควรจะได้พิจารณาจัดสรรงบประมาณในการจัดเพิ่มขึ้น เงินงบประมาณที่ได้รับเพิ่มขึ้น นอกจากจะนำไปเพิ่มจำนวนห้องเรียน จำนวนครูสอน จัดหาวัสดุ อุปกรณ์การสอนที่น่าสนใจแล้ว สิ่งที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ จัดหาแหล่งวิชาการเพิ่มขึ้น เพื่อให้ ประชาชนได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม แหล่งวิชาการจะช่วยเสริมสร้างให้ประชาชนสามารถ ทราบข่าวสารความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ได้ทันเหตุการณ์ ช่วยให้ประชาชนไม่ลืมหืมมือ แหล่ง

วิชาการว่า ที่ควรจะได้จัดสร้างเพิ่มขึ้น ได้แก่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน เป็นต้น

๕. ในการเผยแพร่เกี่ยวกับงานวางแผนครอบครัว มีหลายหน่วยงานที่ดำเนินงานอยู่ ทั้งหน่วยงานของรัฐบาล และของเอกชน เช่นกระทรวงสาธารณสุข สมาคมการวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย เป็นต้น ซึ่งแต่ละหน่วยงานจะมีหลักการ และวิธีดำเนินการ แตกต่างกันไปสมควรที่จะค้นหาทางให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้ร่วมมือกันดำเนินงาน โดยให้สามารถส่งเสริมซึ่งกันและกันได้

๖. จากผลของการวิจัยในครั้งนี้ ควรจะได้นำออกเผยแพร่ให้ประชาชนโดยทั่วไป ได้ทราบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มประชาชนที่อยู่ในชนบท การนำออกเผยแพร่จะช่วยให้ผู้ที่เรียนไปแล้ว รู้ตัวว่าตนเองมีความรู้และมีทัศนคติ ดีกว่าผู้ที่ยังไม่เคยเรียน และยังเป็นการจูงใจ ให้ผู้ที่ยังไม่เคยเรียนมีความสนใจมาเรียนกันมากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

✓ กระแส ชนวงศ์, นายแพทย์ "การวางแผนครอบครัวในชนบท" รายงานสัมมนาเรื่อง
การบริหารการศึกษาและประชากรศึกษา โดยวิทยาลัยวิชาการศึกษา มหาสารคาม
ร่วมกับคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ๑๒ - ๑๖ ธันวาคม ๒๕๑๖
 หน้า ๔๓ - ๔๕ โรงพิมพ์จันทกัณฑ์การพิมพ์ กาศสินธุ์ ๒๕๑๖, ๑๒๕ หน้า.

✓ เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ "การวางแผนครอบครัว กับโครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ",
วารสารประชากรศึกษา ๑ : ๕๒ - ๕๔ พฤษภาคม - มิถุนายน ๒๕๑๕.

✓ โกวิท วรพิพัฒน์ "การศึกษานอกโรงเรียน" รายงานการประชุมอบรมวิทยากรในระดับ
มหาวิทยาลัย เรื่องประชากรศึกษาสำหรับการศึกษานอกโรงเรียน ๖ - ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๔
 หน้า ๒๕ - ๓๐ คณะกรรมการบริหารงานประชากรศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
 และยูเนสโก ๒๕๑๔.

———— "บทบาทของสุศึกษา ประชากรศึกษาในการแก้ปัญหาประชากร และสาธารณสุข"
เอกสารประชุมวิทยากรโครงการประชากรศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล หน้า ๑๒ - ๑๕
 มงคลการพิมพ์ ๒๕๑๖.

———— "รายงานการวิจัยเรื่องความรู้และทัศนคติด้านประชากรศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษา
 ปีสุกท้ายในเขตนครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี" วารสารประชากรศึกษา ๒(๓) : ๑๒๔ - ๑๒๕
 มีนาคม - เมษายน ๒๕๑๔.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน, สำนักนายกรัฐมนตรี รายงานผู้ไม่รู้หนังสือในประเทศไทย
 โรงพิมพ์เจริญผล ๒๕๑๓, ๕๑ หน้า.

จินตนา ชัยบุญชนกุล ความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับประชากรศึกษาของนักศึกษาครู ปริญญาทิพนธ์ กศ.ม.
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ๒๕๑๔, ๖๒ หน้า.

✓ สัปดาห์ บัญชีพงษ์ "ประชากรศึกษากับการศึกษานอกระบบโรงเรียนปกติ"

วารสารประชากรศึกษา ๒(๕) : ๒๔๖ กันยายน ๒๕๑๔.

_____ "ภาวะเจริญพันธุ์" วารสารประชากรศึกษา ๓(๓) : ๒๕ - ๒๖

พฤษภาคม - มิถุนายน ๒๕๑๕.

ถนอม กิตติขจร "คำปราศัยเนื่องในวันการศึกษาผู้ใหญ่" วารสารการศึกษาผู้ใหญ่

๕(๕๕) : ๒ - ๓ พฤศจิกายน - ธันวาคม ๒๕๑๕.

✓ นันทวัน ไกรยเทพ "เรื่องผู้หญิงชนบท" วารสารการศึกษาผู้ใหญ่ ๓๓(๗๔) : ๔๑ - ๔๓

กันยายน - ตุลาคม ๒๕๑๕.

X บุญสม นาวานุเคราะห์ "โครงการจัดการไม่รู้หนังสือ" รวมบทความการศึกษาผู้ใหญ่

หน้า ๑๕๓ - ๑๕๔ กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา ๒๕๑๕.

เบ็นเน็ต, นีโคลาส "การเพิ่มประชากร การตัดสินใจทางประชากรของแต่ละบุคคล

กับสุขภาพชีวิต" หนังสืออุเทศประชากรศึกษา โครงการประชากรศึกษา

มหาวิทยาลัยมหิดล หน้า ๖๔๖ - ๗๐๒.

ประชากรศาสตร์, สถาบัน จดหมายข่าวประชากร ๖ : มีนาคม ๒๕๑๖.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ ประชากรศึกษา โรงพิมพ์ศรีอนันต์ ๒๕๑๔, ๑๒๕ หน้า.

มนัสวี อุดมพันธ์ ปัญหาการเพิ่มประชากรของประเทศไทย สมาคมวางแผนครอบครัว

แห่งประเทศไทย ๒๕๑๓, ๑๐๓ หน้า.

มหิดล, มหาวิทยาลัย "ประชากรศึกษาในประเทศไทย" รายงานการประชุมอบรมวิทยากร

ในระดัมหาวิทยาลัย หน้า ๑๔ - ๑๗, ๒๕๑๔.

_____ หนังสืออุเทศประชากรศึกษา โครงการประชากรศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล

๒๕๑๕, ๗๕๑ หน้า.

มานพ กาลละที "หลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ๔ ประการ" รวมบทความการศึกษาผู้ใหญ่
หน้า ๙๗ - ๑๐๒ กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา ๒๕๑๕.

ยุพา อุดมศักดิ์ "แนวคิด และหลักการทางค้ำประชากรศึกษา" แพทย์สภาสาร
๒ : ๔๒๕ - ๔๔๕ มิถุนายน ๒๕๑๖.

ยุพา อุดมศักดิ์ และประภาเพ็ญ สุวรรณ "การสำรวจความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติของครู
และผู้บริหารการศึกษาระดับประถมศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว"
วารสารประชากรศึกษา ๑(๔) : ๒๓๔ - ๒๔๔, ๒๕๑๗.

เรืองอุไร ศรีนิลหา และอรวินท์ เหมะศิลป์ "ความรอบรู้ และการปฏิบัติของผู้นำสตรีชนบท
ในเรื่องประชากร และการวางแผนครอบครัว" คหเศรษฐศาสตร์ ๕ : ๒๕ - ๓๑
กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘.

วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ รายงานสัมมนาทางวิชาการแห่งชาติ เรื่องประชากรของประเทศไทย
ครั้งที่ ๓ กองวิจัยสังคมศาสตร์ สำนักวิจัยแห่งชาติ พระนคร ๒๕๑๕, ๒๐๕ หน้า.

ศึกษาธิการ, กระทรวง รวมบทความการศึกษาผู้ใหญ่ กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว กรุงเทพฯ ๒๕๑๕, ๓๒๒ หน้า.

การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา
๒๕๑๘, ๑๑๒ หน้า.

คู่มืออบรมผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา
๒๕๑๘, ๑๑๓ หน้า.

สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน การสำรวจรายการใช้จ่ายของครอบครัวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ปี พ.ศ. ๒๕๐๕ กรมสารนิเทศ ๒๕๐๗, ๑๔๘ หน้า.

อุทัย วชิรวิชา "ความสำคัญของการศึกษาผู้ใหญ่" รวมบทความการศึกษาผู้ใหญ่
หน้า ๕ - ๑๕ กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา ๒๕๑๕.

สมประสงค์ วิทย์เกียรติ รายงานการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ปี ๒๕๑๕ - ๒๕๑๘
โครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา
๒๕๑๘, ๑๑๒ หน้า.

สวัสดิ์ ทรัพย์จำนง "การดำเนินงานโครงการฝึกหัดครูชนบท" เอกสารนิเทศการศึกษา
ฉบับที่ ๑๒๐ หน้า ๓ - ๕ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว ๒๕๑๘.

สาธิตาณสุข, กระทรวง การเพิ่มประชากร และการวางแผนครอบครัวในประเทศไทย
โครงการวางแผนครอบครัว กระทรวงสาธารณสุข ๒๕๑๖, ๑๓๑ หน้า.

สวญ ภาณุรัตน์ "ความสำคัญของการศึกษาผู้ใหญ่กับการพัฒนาประเทศ" คู่มืออบรมผู้สอน
การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ หน้า ๑๓ - ๒๐ กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา
๒๕๑๘.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ "การศึกษาเปลี่ยนแปลงภาวะเจริญพันธุ์ของสตรีไทย ตั้งแต่ปี ๒๕๑๓
จนถึงปัจจุบัน" สังคมศาสตร์ปริทัศน์ ๑๔(๑ - ๒) : ๘๓ - ๑๑๕
มกราคม - มีนาคม ๒๕๑๕.

สุรัฐ ศิลปอนันต์ "ผลของภาวะประชากรของประเทศไทยที่มีต่อการจัดบริการทางการศึกษา"
หนังสือเอกสารประชากรศึกษา หน้า ๓๐๕ - ๓๑๓ โครงการประชากรศึกษา
มหาวิทยาลัยมหิดล ๒๕๑๘.

สุวิทย์ ยิ่งวรพันธุ์ การพัฒนาชนบทในประเทศไทย โรงพิมพ์อักษรสามัคคี
๒๕๑๖, ๒๐๓ หน้า.

สุนทร / สุนันท์ชัย "Nonformal Education และ ความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศไทย"
วารสารการศึกษาผู้ใหญ่ ๔(๕๕) : ๔ - ๑๑ พฤศจิกายน - ธันวาคม ๒๕๑๕.

✓ "วิธีสอนการศึกษายุใหญ่แบบเบ็คเล่ร์จ" คู่มืออบรมผู้สอนการศึกษายุใหญ่แบบเบ็คเล่ร์จ
หน้า ๗๖ - ๘๑ กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา ๒๕๑๔.

อานนท์ อาภาภิรม ลักษณะสังคมและปัญหาสังคมไทย โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช กรุงเทพมหานคร
๒๕๑๓, ๑๕๐ หน้า.

เอ็ดวิน บี แมคคาเนียล รายงานสัมมนาทางวิชาการแห่งชาติ เรื่องประชากรของประเทศไทย
ครั้งที่ ๓ กองวิจัยสังคมศาสตร์ สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ พระนคร
๒๕๑๑, ๒๐๕ หน้า.

✓ อัมพร มีสุข "คำสัมภาษณ์คุณหญิงอัมพร มีสุข" วารสารประชากรศึกษา
๑(๓) : ๑๒๔ - ๑๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๓.

อุ้นดา นพคุณ "ปรัชญาการศึกษายุใหญ่" วารสารการศึกษาผู้ใหญ่
มกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔.

Agarwala, S.N., New Letter India Population Project, U.P.,
August - September, 1975, 15 pp.

✓ Arthur, Gillete, Youth and Literacy (Paris : Unesco 1972) 48 pp.

✓ Ebel, Robert L., Measurement Education Achievement, Pentice-Hall, Inc.,
New Jersey, 1965, 480 pp.

Faure, Edgar, and others Learning to Be, Sterling Publishess,
New York, 1961, 610 pp.

Ferguson, George A., Statistics in Psychology and Education
McGraw - Hill Book Company, New York, 1966, 466 pp.

- Garrette, Henry Edward, Statistic in Psychology and Education, McGraw Hill, New York, 1965, 605 pp.
- Gray, W.S., The Teaching of Reading and Writing, UNESCO, Paris, 1956, 215 pp.
- ✓ Herzog William Functional Literacy Among Columbia Peasants, in : Economic Development and Cultural Change, Vol. XIV, No.2 January 1966.
- ✓ Literacy House Lucknow and Letiracy House Hyderabad Functional Literacy and Family Life Planning Education Literacy House, Lucknow, 1972, 72 pp.
- ✓ Mathur, J.C., Functional Literacy : Literacy House, Lucknow, 1972, 83 pp.
- ✓ Macmilland, Robert F., The Community Development in Thailand, Minreo 1958, 375 pp.
- Magnuson, David, Test Theory, Addison - Wesley Publishing co, Massachusetts, 1967, 270 pp.
- ✓ Phillips, H.M., Literacy and Development, UNESCO 1970, 205 pp.
- Quinn, McNemar, Psychological Statistic, John Wesly and Sons, Inc., New York, 1959, 408 pp.
- Suchart Prasithrathsint, Economic and Fertility Behavior of The Rural People in Thailand, Ph.D. Thesis, Brown University Unpublished, 1971, 386 pp.
- UNESCO Seminar on Rural Adult Education for Community Action Mysare, Nov. 2 - Dec. 4, 1949, pp. 57 - 141 Unesco,
- World Health Organization, Health Aspect of Family Planning, Technical Report Series No. 483, Geneva, 1970, 58 pp.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัว

แบบทดสอบความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัว

แบบสอบถามทัศนคติด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัว

ตอน ๑

รายละเอียดส่วนตัว

๑. ชื่อ หมู่บ้าน อำเภอ จังหวัด.....
๒. การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ : เคยเรียน ☐ ไม่เคยเรียน ☐
๓. ระดับการศึกษาเดิม : เรียนจบชั้น ป.๑ ☐
 ป.๒ ☐
 ป.๓ ☐
 ป.๔ ☐
๔. เพศ : ชาย ☐ หญิง ☐
๕. อายุ ปี
๖. สถานภาพสมรส : โสด ☐ แต่งงานแล้ว ☐ หม้าย ☐
๗. จำนวนบุตร (ถ้ามี) คน
๘. อาชีพ :
๙. ศาสนา :

ตอน ๒

ข้อทดสอบวัดความรู้ด้านอนามัยและการวางแผนครอบครัว

๑. เมื่อท่านเป็นโรคติดต่อ ควรทำอะไร
 - ก. ซ้อยยามากินเอง ข. รักษาหมอไสยศาสตร์
 - ค. ไปขอรับการตรวจที่สถานอนามัย
๒. การป้องกันโรคติดต่อมิให้เกิดขึ้นและระบาดไปถึงผู้อื่นจะอย่างไร
 - ก. ไปรคน้ำมนต์ ข. ไปปลุกผีตีดยา ค. ไปตามวิธีป้องกันจากร้านขายยา
๓. การป้องกัน วัณโรคที่ถูกต้องวิธีจะอย่างไร
 - ก. ปลุกผี ข. ไม่กินอาหารและใช้ของร่วมกับผู้ป่วย ค. ซ้อยยามากินป้องกัน
๔. เมื่อสัตว์เลี้ยงของท่านเกิดโรคระบาด ย่อมทำให้เกิดผลเสียหายต่อตนเองและเพื่อนบ้าน ผลเสียหายที่สำคัญที่สุดจะเกิดแก่เพื่อนบ้านคืออย่างไร
 - ก. สัตว์ที่เป็นโรคจะขายไม่ได้ราคา ข. เพื่อนบ้านจะไม่ได้กินเนื้อสัตว์ที่อร่อย
 - ค. จะระบาดไปถึงสัตว์เลี้ยงของผู้อื่น
๕. เมื่อรู้ว่าสัตว์เลี้ยงเป็นโรคระบาด ขั้นแรกที่ท่านควรทำคืออะไร
 - ก. ฆ่าสัตว์นั้นแล้วนำมาเป็นอาหาร ข. แยกสัตว์เป็นโรคออก
 - ค. ปล่อยให้ตาย
๖. การสร้างคอกสัตว์ไว้ในคฤหาสน์ มีผลเสียที่สำคัญที่สุดมาสู่ผู้เลี้ยงคือ
 - ก. ทำให้เกิดเสียงรบกวน ข. ทำให้มีกลิ่นเหม็น
 - ค. ทำให้เกิดโรคติดต่อมาสู่คน

๓. วิธีปฏิบัติที่จะทำให้หายจากบ่วงไข้อย่างรวดเร็วควรทำอย่างไร
 ก. ซื่อสัตย์กับตัวเอง ข. รอคำนานต์ ค. กินยาตามที่สถานอนามัยแนะนำ
๔. เด็กเกิดใหม่แล้วตายโดยโรคขาดหยิ่งเป็นเพราะสาเหตุอะไร
 ก. เด็กไม่แข็งแรง ข. ไข้มันมีไขมันสะสมมากเกินไป ค. เด็กคลอดยาก
๕. อาหารที่เป็นประโยชน์ที่สุดสำหรับเด็กเกิดใหม่คืออาหารอะไร
 ก. นมแม่ ข. นมกระป๋อง ค. ข้าวบด
๑๐. โรคอะไรที่เด็ก ๆ เป็นอันมาก
 ก. โรคคางทูม ข. โรคหัด ค. โรคคอตีบ
๑๑. การป้องกันโรคคอตีบสำหรับเด็กควรทำอย่างไร
 ก. ให้กินยาป้องกัน ข. ไปฉีดวัคซีน ค. ให้กินข้าวมาก ๆ
๑๒. โรคที่เป็นกันมากในชนบทคือโรคอะไร
 ก. โรคหัวใจ ข. โรคประสาทดวงตา ค. โรคหัด
๑๓. โรคหัด เกิดจากสาเหตุอะไร
 ก. กินเนื้อสัตว์สุก ๆ ดิบ ๆ ข. ดื่มน้ำจากพ่อ-แม่ ค. ขาดอาหารทะเล
๑๔. อาหารอะไรที่ให้ประโยชน์แก่ร่างกายเช่นเดียวกับเนื้อสัตว์
 ก. ข้าว ข. วิตามิน ค. ถั่ว
๑๕. สาเหตุอะไรที่ทำให้คนเป็นโรคคอพอก
 ก. กินอาหารน้อย ข. ขาดน้ำตาล ค. ไม่ได้กินอาหารทะเล
๑๖. วิตามินเป็นยาประเภท
 ก. ป้องกันโรคคอตีบ ข. รักษาโรคท้องเดิน ค. บำรุงร่างกาย

๑๗. เมื่อเป็นแผลแล้วมีหนองเป็นเพราะสาเหตุอะไร
 ก. กินข้าวเหนียว ข. กินของแสลง ค. ไม่รักษาความสะอาด
๑๘. ข้อใดที่แสดงว่าหญิง-ชายได้แต่งงานกันถูกต้องตามกฎหมายแล้ว
 ก. มีการไปสู่ขอ ข. จดทะเบียนสมรส ค. แต่งกันอย่างเป็นทางการ
๑๙. การแต่งงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย หญิง - ชาย ต้องมีอายุอย่างน้อยเท่าไร
 ก. หญิงอายุ ๑๘ ปี ชายอายุ ๒๐ ปี ข. หญิงอายุ ๑๕ ปี ชายอายุ ๑๘ ปี
 ค. มีอายุเท่าไรก็ได้
๒๐. วิธีที่จะทำให้ลูกคนแรกเกิดมามีร่างกายสมบูรณ์คือข้อใด
 ก. บำรุงร่างกายของแม่ให้สมบูรณ์ ข. บำรุงร่างกายของพ่อให้สมบูรณ์
 ค. ตรวจร่างกายก่อนจะแต่งงาน
๒๑. เมื่อต้องการจะหยุดมีลูกชั่วคราว หรือไม่ให้มีลูกอีกเลยควรไปที่ไหน
 ก. ที่ว่าการอำเภอ ข. ร้านขายยา ค. สถานีอนามัย
๒๒. การคุมกำเนิดกับการทำแท้ง ท่านคิดว่ามีความหมายเป็นอย่างไร
 ก. เหมือนกัน ข. ต่างกัน
๒๓. การคุมกำเนิดมีกี่วิธี
 ก. มีวิธีเดียว ข. มีสองวิธี ค. มีหลายวิธี
๒๔. วิธีคุมกำเนิดที่ประชาชนปฏิบัติอยู่ ท่านมีความรู้อย่างไร
 ก. มีราคาแพงมาก ข. มีราคาถูก ค. ไม่มีขายอย่างเปิดเผย
๒๕. การคุมกำเนิดผิดกฎหมายหรือไม่
 ก. ผิดกฎหมาย ข. ไม่ผิดกฎหมาย ค. ไม่มีใครสนับสนุน

๒๒. แม่ที่มีลูกหลาย ๆ คนคิดต่อกัน มีผลเสียอย่างไร
 ก. ลูกเกิดมาไม่แข็งแรง ข. แม่ร่างกายไม่แข็งแรง
 ค. ทั้งลูกและแม่มีร่างกายไม่แข็งแรง
๒๓. การทำหมันจะต้องทำกับเพศชาย หรือเพศหญิง
 ก. เพศชาย ข. เพศหญิง ค. ได้ทั้งสองเพศ
๒๔. ในขณะนี้พลเมืองของประเทศไทยเป็นอย่างไร
 ก. เกิดเพิ่มมากขึ้น ข. ลดน้อยลง ค. ไม่ลดและไม่เพิ่ม
๒๕. ปัจจุบันทางการบังคับให้ประชาชนมีลูกน้อย ๆ ไข่หรือไม่
 ก. ไข่ บังคับ ข. ไม่บังคับ ค. ไม่ทราบ
๓๐. ทางมการต้องการให้ประชาชนมีลูกผู้ชายมากกว่าลูกผู้หญิงไข่หรือไม่
 ก. ไข่ ข. ไม่ไข่ ค. ไม่ทราบ

ตอน ๓

แบบสอบถามวัดทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัว

	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
๑. การกำหนดว่า จะมีลูกกี่คน เป็นเรื่องจำเป็นสำหรับครอบครัว		
๒. การคุมกำเนิดขัดต่อศาสนาพุทธ		
๓. การคุมกำเนิดไม่สมควรมีในประเทศไทย		
๔. การมีลูกมากหรือลูกน้อยควรปล่อยให้ เป็นไปตามธรรมชาติ		
๕. วิธีคุมกำเนิดมีราคาเหมาะสม		
๖. ทุกคนควรช่วยเผยแพร่ เรื่องการคุมกำเนิด		
๗. คนมีลูกน้อยจะทำให้ลำบากเมื่อมีอายุมาก		
๘. เมื่อมีคนเกิดน้อยลงต่อไปประเทศจะมีคนแก่		
๙. การมีลูกให้พอเพียงเสียก่อนจึงค่อยสนใจเรื่องการคุมกำเนิด		
๑๐. หนุ่มสาวประพฤตินิสิตธรรมมากขึ้นเพราะการคุมกำเนิดแพร่หลาย		
๑๑. เพื่อรักษาศีลธรรมเราไม่ควรพูดเรื่องการคุมกำเนิด		
๑๒. วิธีคุมกำเนิดปฏิบัติได้ง่าย		
๑๓. การคุมกำเนิดช่วยให้ประเทศชาติก้าวหน้า		
๑๔. การคุมกำเนิดเป็นหน้าที่ของสตรีฝ่ายเดียว		
๑๕. ครอบครัวที่ใจวิธีคุมกำเนิดจะเลิกร้างกันง่ายขึ้น		
๑๖. ประเทศไทยควรส่งเสริมให้คนมีลูกน้อย		
๑๗. การคุมกำเนิดกำลังเป็นที่นิยมของประชาชน		

๑๘. การตัดสินใจว่าจะมีลูกกี่คนควรเป็นหน้าที่ของพ่อ
๑๙. ประชาชนควรมีอิสระในการเลือกวิธีคุมกำเนิด
๒๐. การแต่งงานเมื่ออายุยังน้อย ย่อมขาดความรู้เรื่องการดูแลลูก
๒๑. ควรมีการห้ามขายยา หรืออุปกรณ์คุมกำเนิด
๒๒. การมีลูกมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับโชคชะตา

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย

ภาคผนวก ข.

ค่าสถิติในการวิเคราะห์แบบทดสอบ

ค่าสถิติในการวิเคราะห์แบบสอบถาม

ตาราง ๓๕ ค่า P, r ที่ได้จากการวิเคราะห์แบบทดสอบความถูกต้อง
และการวางแผนครอบครัว

ข้อที่	P	r	ข้อที่	P	r
๑	.๗๒	.๓๔	๑๖	.๖๔	.๔๗
๒	.๓๔	.๔๓	๑๗	.๘๒	.๕๘
๓	.๗๕	.๒๓	๑๘	.๘๓	.๖๔
๔	.๗๔	.๔๒	๑๙	.๖๖	.๓๒
๕	.๖๗	.๔๓	๒๐	.๓๒	.๓๔
๖	.๖๗	.๓๗	๒๑	.๖๐	.๒๕
๗	.๕๓	.๓๒	๒๒	.๖๗	.๒๘
๘	.๖๒	.๗๔	๒๓	.๓๔	.๓๔
๙	.๔๒	.๓๖	๒๔	.๘๔	.๖๐
๑๐	.๗๕	.๓๒	๒๕	.๖๖	.๒๘
๑๑	.๕๔	.๓๘	๒๖	.๖๐	.๓๔
๑๒	.๘๑	.๓๒	๒๗	.๗๐	.๕๔
๑๓	.๗๑	.๒๘	๒๘	.๖๐	.๓๔
๑๔	.๕๕	.๒๐	๒๙	.๘๖	.๕๑
๑๕	.๖๓	.๗๒	๓๐	.๘๓	.๔๐

ตาราง ๓๖ ค่า t ที่ได้จากทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายข้อ
ระหว่างกลุ่มสูง ๒๕ % และกลุ่มค่า ๒๕ % ของแบบสอบถาม
ทัศนคติค่านิยมและการวางแผนครอบครัว

ข้อที่	t	ข้อที่	t
๑	๒.๐๗๒	๑๒	๔.๒๓๕
๒	๔.๕๖๓	๑๓	๔.๘๓๓๕
๓	๒.๐๗๒	๑๔	๓.๘๖๑๘
๔	๑.๘๓๔	๑๕	๑.๗๗๗๑
๕	๓.๓๓๓	๑๖	๒.๑๑๔๕
๖	๓.๒๘๗	๑๗	๑.๘๔๔๐
๗	๒.๐๗๖	๑๘	๔.๔๗๘๐
๘	๒.๐๗๒	๑๙	๑.๗๗๗๑
๙	๒.๐๘๘	๒๐	๒.๓๓๔๖
๑๐	๑.๗๖๔	๒๑	๒.๕๑๔๓
๑๑	๒.๕๑๔๓	๒๒	๑.๘๘๔๗

ครูท

ที่ สร.๐๔๓/ว.๑๑๓๓

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๑๔

เรื่อง ทุนอุดหนุนการวิจัย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๑๔

เรียน นายสมบัติ บุตรคำ

ตามที่สำนักงานฯ ได้ประกาศให้ทุนอุดหนุนการวิจัย ประเภทต่าง ๆ
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๑๔ ระหว่างวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ - ๑๖ เมษายน ๒๕๑๔
และท่านได้ยื่นความจำนงขอรับทุนอุดหนุนฯ ความละเอียดดังที่ทราบแล้วนั้น

คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาเรื่องที่ท่านได้เสนอมาแล้ว มีมติอนุมัติให้ทุนอุดหนุน
การวิจัยประจำปีงบประมาณ ๒๕๑๔ ตามที่ท่านได้ยื่นความจำนงขอมา สำหรับการทำสัญญา
ขอรับเงินอุดหนุนนั้น สำนักงานฯ จะได้แจ้งให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ทราบในโอกาสต่อไป.

ขอแสดงความนับถือ

พจน์ สะเพียรชัย

(นายพจน์ สะเพียรชัย)

รองเลขาธิการฯ ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

กองวิจัยการศึกษา

โทร. ๒๕๑๑๑๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

วันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๐

เรียน ศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่, ลำปาง, แพร่

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า นายสมบัติ บุตรคำ เป็นนิสิตปริญญาโท วิชาเอกมัธยมศึกษา
ปีที่ ๒ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้ต้องการมาติดต่อเพื่อขอความช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้าเรื่อง การศึกษาความรู้
และทัศนคติก่อนน้อมนำและการวางแผนครอบครัวของผู้เรียนหลัก การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ
เขตการศึกษา ๔

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร.โกวิท วรพิพัฒน์ ประธาน

อจ.ดวงเดือน ศาสตร์ภักดิ์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตฯ ขอความช่วยเหลือคือ ขอรวบรวมสถิติผู้สำเร็จการศึกษายุใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ และทดสอบ
ความรู้และทัศนคติของนักศึกษายุใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ประมาณวันที่ ๒๔ มกราคม ถึงวันที่ ๒๔
กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐

มหาวิทยาลัยจะรู้สึกเป็นพระคุณอย่างสูงในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่าน
จะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้.

ขอแสดงความนับถือ

กานดา ณ ถลาง

(ศาสตราจารย์กานดา ณ ถลาง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย